

ADRIAN
DOAMNĂ

Anchetă asupra unui tânăr care nu a făcut nimic

piesă în două acte

PERSONAJELE

TATA
MAMA
DAN
DANA
ADRIANA
VADIM
PATRICIU
IOANA
REPORTERUL
SECRETARUL
RESPONSABIL DE REDACȚIE
DOAMNA VASILESCU
COLEGUL LUI PATRICIU
UN TEHNICIAN
PROFESORUL
MEDICUL DE GARDĂ
Tineri, prieteni, colegi,
vecini.

Decorul

De-a lungul celor trei laturi ale scenei, fotolii confortabile și mese joase, la care vor sta interpreții principali ai piesei în timpul spectacolului, chiar și atunci când nu li se dă cuvântul, pentru a sublinia atmosfera de anchetă, de dezbateri. În rest, elemente legate direct de indicațiile din text. De ne lipsit, o bibliotecă bogată, în fundal, un orologiu sau o pendulă care bate ca un tren în întârziere pe o linie îndepărtată, fotografii mari și mici reprezentând scene din viața de toate zilele a eroului principal. În mijlocul scenei și în față, până la rampă, trebuie creat un spațiu larg de mișcare pentru interpreți. Leit-motivul muzical al piesei îl poate constitui cîntecul „Vinare de vînt” de Bob Dylan.

ACTUL I

Patriciu se află tolănit undeva, în faţă, pe podea, fumind şi citind o carte voluminoasă. Din cînd în cînd, cu gesturi leneşe, stinge lîgara în scrumieră, aprinde alta, tuşeşte într-un nor de fum, schimbîndu-şi mereu poziţia, indiferent la relaţia cu publicul. La ora începerii spectacolului se aud, în culise, uşi trîntindu-se, deschizîndu-se; acestea proiectează în spaţiul de joc de la rampă fişii de lumină; rumoarea unor interioare de familie — muzică, zgomot de tacîmuri, apa curgînd la toaletă, copii ţipînd, hohote de ris, conversaţii înăbuşite etc. Din cadrele acestor uşi care nu se văd se proiectează în scenă, de asemenea, umbrele unor bărbaţi şi femei. Glasurile lor, imprimate pe bandă de magnetofon, izbucnesc dintr-o parte şi din alta a scenei. Reporterul intră, încolţit de aceste glasuri care se aud de pretutindeni, încercînd să noteze ceva, din cînd în cînd, într-un bloc-notes. Patriciu, la rîndul său, înregistrează la început dialogurile surprins, apoi frămîntat, revoltat, acoperîndu-şi din cînd în cînd urechile cu palmele.

VOCE DE FEMEIE : Patriciu Grigorescu ?
N-am auzit. Nu locuieşte aici nici un cetăţean cu numele ăsta. Întrebaţi la 2, la etajul 2. Acolo e cartea de imobil...

VOCE DE FEMEIE BĂTRÎNĂ : Un vagabond ! Un pierde-vară ! Îl cunosc toţi. Trăieşte din pensia părinţilor. Bea, joacă poker... pe bani... De ce-l căutaţi ?

VOCE DE BĂRBAT (conspirativ) : Sînteţi cumva de la ziar ? Aţi venit în cazul lui Patriciu Grigorescu ? ! Pofţiţi mai aproape. Pofţiţi... Pofţiţi... Noi am redactat scrisoarea. Noi, adică noi, comitetul de bloc. Situaţia, tovarăşe redactor, a devenit intolerabilă. Băiatul ăsta îşi bate joc de toată lumea. Ne terorizează copiii, familiile...

VOCE DE BĂRBAT BĂTRÎN : ...Bea, face scandal cu prietenii, ne trezeşte noaptea din somn...

VOCE DE FEMEIE : ...Vine, trînteşte uşile la lift, vorbeşte tare, cîntă în baie că se aude pînă la etajul 10...

VOCE DE BĂRBAT BĂTRÎN : Umbilă îmbrăcat necorespunzător...

VOCE DE FEMEIE BĂTRÎNĂ : ...Poartă plete şi, din cînd în cînd, îşi lasă barbă... Ca sălbaticii din Insula Paştelui, de la televizor.

VOCE DE FEMEIE : Lumea vorbeşte că fură cauciucuri de maşini... că face bişniţă ! Vinde casetofoane, blugi, lame de ras... Cel puţin, aşa vorbeşte lumea...

VOCE DE BĂRBAT BĂTRÎN : Ne e frică să nu intre în casele noastre cînd lipsim, cînd sîntem la serviciu, să nu ne jefuiască. E un pericol public, tovarăşe !

VOCE DE BĂRBAT : V-am scris pentru că nu se mai poate ! Miliţia spune că n-a fost prins în flagrant delict... dar dacă ne trezim într-o zi că ne omoară,

că ne dă foc la casă ? ! Mai ştiţi ! Cite nu se întîmplă azi ? !

VOCE DE FEMEIE : Să-l daţi la ziar, cu fotografie, să-l vadă toată lumea... Să-l arate cu degetul !

PATRICIU (strigînd înăbuşit şi bătînd cu pumnii în podea) : Dacă ar fi după mine, aş tăia toate degetele arătătoare de pe pămînt !

(Replicile vecinilor nu se mai înţeleg. Se repetă, se amestecă, se confundă şi se pierd ca pe o bandă de magnetofon cu turaţia din ce în ce mai rapidă. Încă din timpul replicilor dinainte, decorul din spate, reprezentînd interioare de familie, se luminează discret, descoperîndu-i pe Tata, Mama, Dan, Dana, Adriana şi Vadim, în scene cît se poate de casnice. Tata îşi şterge mereu lentilele de la ochelari sau îşi potriveşte ceasul de buzunar, Mama aşază două ceşti de cafea pe masă, Dan studiază proiecte desfăşurate pe hîrtie de calc, Dana răsfoieşte reviste de modă şi bea dintr-un pahar cu picior înalt, Adriana se plimbă agitată, fumînd, Vadim citeşte ziarele, concentrat, într-un fotoliu, în aşa fel încît, poate, nici nu i se cede fata. Pe măsură ce dialogurile vecinilor se amplifică, Tata, Mama, Dan, Dana, Adriana se ridică în picioare, privesc în culise, cercetează nemulţumiţi jur-împrejur şi explodează, pe rînd, adresîndu-se Reporterului. Acesta stă un timp cu spatele la public, apoi intră în spaţiul de joc al membrilor familiei. Patriciu rămîne în faţă, pe gînduri, cu bărbia pe genunchi, privind spre public.)

TATA (gîfîind) : Vă rog, vă rog, nu luaţi în seamă ce spun unii şi alţii ! ! !

MAMA (disperată) : Patriciu nu e un băiat rău !

TATA (precipitat) : De ce nu scrieţi despre „prietenii” lui ? Despre derbe-

- deii آیا care vinează la „mica publicitate“ cîinii pierduți și aleargă după recompense !
- MAMA : „Prietenii“ l-au corupt ! Ei sînt de vină. Cu jocurile de cărți, cu bețiile, cu fotbalul...
- TATA (*trist*) : Era un băiat cuminte și timid.
- MAMA : Nu era în stare să calce în picioare nici măcar umbrele oamenilor !
- TATA (*disperat*) : Sînt copii mult mai răi decît el ! Copii care se-mbată și fac scandal... care-și aruncă părinții în stradă... Copii care fură, care fac crime !
- (*Intervine Dan. Calm. Lucid. Cu tact. În spatele său, Dana.*)
- DAN (*către Reporter*) : Nu ! (*Suride.*) Nu. Nu. Patriciu nu e în stare să atingă un om nici măcar cu o floare. Nu e tipul care să comită gesturi iresponsabile. E, dacă vreți, un vagabond pașnic, discret și... inteligent, și cu un simț de conservare bine dezvoltat.
- DANA (*malicioasă*) : Ei bine, soțul meu, evident, îl idealizează pe Pat. (*Explicînd.*) Așa îi spunem noi lui Patriciu... Cei din familie (*arătînd spre ceilalți*) sînt căzuți în fund după „inteligența“ și „cultura“ lui... După ei, Patriciu e un geniu neînțeles ! De fapt, băiatul ăsta habar n-are pe ce lume trăiește... Umbra pe stradă de parcă-l visează cineva în somn. O vreme am crezut chiar că se droghează !
- DAN (*tare*) : Nu-i adevărat ! (*Către Reporter.*) E un copil frîmintat. Un neliniștit... un nemulțumit... (*Trage adînc aer în piept și respiră lung.*) El e fratele meu mai mic. Înțelegeți ? Între mine și Pat sînt zece ani diferență. Zece ani ! (*Pauză.*)
- DANA (*gazdă ostentativă, enervantă*) : Dar, vă rog, luați loc... scuzați-l pe soțul meu... E uneori stingaci și nepoliticos. Nu trebuie să i-o luați în nume de rău. (*Ironică.*) E un „savant“ !
- DAN : Ah, da, iertați-mă, luați loc, vă rog... Iertați-mă... În casa asta, soția mea se ocupă cu protocolul...
- DANA (*continuînd*) : Doriți să beți ceva ? Un whisky, un coniac Metaxa, un Courvoisier, un liqueur de ienupăr ? E nemaipomenit liqueur-ul de ienupăr. Vi-l recomand. Îi plăcea lui Camus. Și lui Mairaux.
- REPORTERUL (*neplăcut impresionat de dialogul dinainte*) : Nu, mulțumesc. Nu beau nimic.
- (*Dana se resemnează cu o expresie de dezgust, își toarnă singură băutura în pahar, se așază într-un fotoliu și fumează.*)
- DAN (*revenind*) : N-aveam limbaă comun, înțelegeți ? Cînd era de-o șchioapă, mama mă puneă să-l dau în leagăn, să-l plimb, să-i dau de mincare... Apoi, să-i controlez lecțiile, să-l ajut la matematică...
- PATRICIU (*explodînd*) : Din „dobitoc“ și „idiot“ nu mă scotea ! Și din...“ picioare-n fund ! Am dosul tăbăcit de șuturile fratelui mai mare ! Ar fi timpul să i le întorc și eu !
- DAN (*exasperat, explicîndu-se*) ...și lucrul ăsta, e adevărat, mă călca pe nervi ! Eram ocupat pînă peste cap cu examenele, și Patriciu era plin de toate întrebările lumii ! (*Oftînd.*) Mai tîrziu a moștenit de la noi biblioteca. Așa încît, pe la 10—12 ani, îl citea deja pe Shakespeare. Și, pe la 15, pe Hemingway ! Citește enorm !
- REPORTERUL (*luminîndu-se la față*) : Dar asta înseamnă, totuși, că face ceva !
- TATA (*oarecum amuzat, oarecum supărat*) : Într-o noapte a adormit cu tratatul de Filozofia culturii, al lui Hegel, în baie. Și s-a trezit dimineața congelat... se răcite apa !
- REPORTERUL (*uluit*) : Hegel ! Nici mai mult, nici mai puțin, decît Hegel ! Filozofie serioasă, nu glumă. Dialectică !
- DAN : Da, dar pe dos ! O dialectică răsturnată.
- MAMA (*continuînd*) : Eu v-am spus că nu e un băiat rău... Și ceilalți copii ai noștri, la fel. Le-a plăcut să citească, să studieze. Cu ei n-am avut probleme. (*Inregistrînd privirea mustrătoare a tatălui.*) Adică, am avut, dar, pînă la urmă, au ascultat și acum sînt pe la casele lor : oameni serioși (*subliniînd*), importanți...
- TATA (*completînd, mîndru*) : ...cu funcții de răspundere...
- MAMA (*la fel*) : ...cu familii... cu copii !
- DANA (*aprinzîndu-și o țigară, către Reporter*) : Ceea ce e grav... e că băiatul ăsta, Patriciu, dispare de-acasă nopți și zile la rînd. Doarme prin trenuri, prin vagoane de marfă, prin săli de așteptare, pe la cunoștințe întimplătoare, fără să spună nimic, fără să anunțe pe nimeni, punînd în alarmă toată familia...
- TATA : E adevărat. La început, anunțam Miliția. Acum, mi-e rușine. Știu că, pînă la urmă, se întoarce singur înapoi...
- MAMA : ...Dărimat, rupt de oboseală, de foame... (*Parcă vorbind cu Patriciu.*) De ce ? De ce, mă băiatule, umbli tu așa, vagabond, pe lumea asta, și ne faci de ris ? (*Clătînînd din cap.*) Nu răspunde.
- TATA : Sau, dacă răspunde, strigă să-l lăsăm în pace. (*Imitînd.*) „Lăsați-mă-n pace !“ (*Revenînd.*) Să-l lăsăm în pace,

că știe el ce are de făcut... Dar nu face nimic !

DANA (*continuind*) : Cînd a fugit prima oară, a spus că a vrut să repete experiența de viață a lui Hemingway. Numai că Hemingway a avut curajul să-și trăiască viața pe cont propriu.

PATRICIU (*cu dispreț*) : Poftim ! Ce știi ei de Hemingway ? ! Că și-a tras un glonț în cap și a avut genunchi de platină. Dar, pentru mine, Hemingway e... e... un fel de... Everest... de Himalaia.

DANA : Are portretul lui pe perete. Și-a făcut din el un fel de idol !

DAN (*punînd punct discuției*) : Dar asta nu-i dă nimănui dreptul să-l considere pe Patriciu un inamic public. Refuz să accept acest apelativ !

(*Adriana vine din fundul scenei, fumînd. Vadim rămîne în fundul scenei, citind ziarele.*)

ADRIANA (*către Reporter*) : Eu mă mir că părinții mei au acceptat să vă vorbească. Și chiar fratele meu mai mare, Dan. Ca să nu-l mai socotesc pe Patriciu. (*Brutal.*) Cine vă dă dreptul, mă rog, dumneavoastră, să intrați așa, în viața oamenilor, trîntind ușile și lăsîndu-le vraiste ?

REPORTERUL (*după o pauză, cu tact*) : Am cerut voie. Am insistat. Viața lui Patriciu, din păcate sau din fericire, nu mai e un secret. (*Respiră adînc.*) Nu vreau să forțez uși închise. Dar vă asigur că fac parte din rîndul oamenilor care știu să bată la ușă... și care știu să închidă ușa la plecare... fără s-o trîntească...

ADRIANA (*impresionată*) : Bine. Dacă ei... (*aluzie la părinți*) dacă ei au acceptat să vă vorbească, înseamnă că, probabil, au încredere în dumneavoastră... (*Asigurîndu-se că Vadim nu o ascultă.*) În ce mă privește, însă, vreau să punem lucrurile la punct : nu admit să-mi apară numele la ziar, sub nici un pretext, legat de povestea asta ! Nu de altceva, dar nu mi se pare normal să tirăsc numele soțului și al copiilor mei într-o anchetă pe care o detest ! (*Oftează, se reculege.*) Patriciu e un indolent, un rebel fără cauză, un... un... (*Își pierde cumpătul.*) E îngrozitor în ce încurcături ne viră băiatul ăsta ! Îmi vine să intru în pămînt de rușine...

MAMA (*vorbind singură*) : Tare aș vrea să-i privesc măcar o dată în ochi pe oamenii ăia care au scris la redacție...

TATA (*răspunzîndu-i*) : Ce să mai vorbim ? Niște oameni de nimic, care nu-și văd propriile lor porcării...

ADRIANA (*continuînd*) : ...N-are voință ! N-are curaj ! Doarme pe el. Nu e în stare să se smulgă din starea asta de

indiferență, de indolență, de letargie (*izbucnînd*), de... sfîrșitul lumii ! (*Exclamînd cu lacrimi în ochi.*) Mi-e drag, are geniu, ar ieși din el un tip excepțional, dar mă tem că e irecuperabil. Se autodistruge ! Își face harakiri !

VADIM (*din fundul scenei, citind tare ziarul*) : ...„Vînd apartament, trei camere, gaze, teracotă, bloc mic, autorizație, televizor electronic, aparat ras, televizor portabil, radiocasetofon, frigider, lampadar, bibliotecă, oglinzi cristal, palton, frac, mănuși...” (*Scuturîndu-se ca de friguri.*) Uf ! Asta miroase a anunț mortuar... Dar nu e rău. (*Însemnînd anunțul cu creionul.*) Trebuie studiată problema... (*Ridicînd ochii spre Adriana.*) Adriana, mă auzi ? (*Adriana pare neliniștită că soțul ei a surprins discuția cu Reporterul.*)

ADRIANA (*după ce inghite în sec*) : Te ascult, dragule... Ai dreptate. Rămîne în atenția noastră. (*Explicativ, către Reporter.*) Vrem să cumpărăm un apartament... Să-l vindem pe ăsta, care e cam zgomotos, cam igrasios și să ne mutăm într-un cartier mai liniștit... cu grădină... cu iarbă și pomi, pentru copii...

(*Vadim se apropie de Adriana și de Reporter.*)

VADIM (*surprins, ridicîndu-și ochelarii*) : Ce se întîmplă aici ?

ADRIANA (*emoționată*) : Dumnealui e ziarist și a venit să se intereseze de Patriciu... Vrea să știe ce se întîmplă cu Patriciu.

(*Tăcere lungă, încordată. Vadim își ridică ochelarii și-l privește cîteva clipe pe Reporter.*)

VADIM : Patriciu... Him. (*Ia ziarul, întoarce foaia și citește, demonstrativ.*) „Tînărul C. O. din orașul B., fără ocupație, a fost prins furînd un autoturism Dacia 1300 cu numărul de înmatriculare 13 - B - 1829. S-a constatat că nu e la prima abatere”.

ADRIANA (*impacientată*) : Ce vrei să spui, Vadim ?

VADIM (*oprînd-o cu un semn*) : „Toți cei care pot da relații privind acest caz sînt rugați să se adreseze circumscripției numărul...”.

ADRIANA (*autoritară*) : Vadim ! Încetează ! Ce vrei să spui ? Că ne putem trezi și noi cu o notă dintr-asta la ziar ? ! (*Către Reporter, demonstrativ.*) Sper că ați înțeles de ce nu vreau să vă mai vorbesc. Am disprețuit întotdeauna modul ăsta de a smulge știri de senzație din nenorocirile oamenilor.

(Vadim dă din cap dojenitor și se întoarce în fotoliul său, reluând lectura ziarelor fără să mai spună nimic.)

REPORTERUL (*intorcându-se spre Dan*) : Vecinii dumneavoastră spun că joacă poker pe bani, că bea, face scandal... Că... fură... că a devenit un pericol public !

DAN : Nici vorbă ! A învățat... e adevărat... să trizeze, cind era mic, de la un iluzionist sau prestidigitator în trecere prin oraș. (*Ride.*) Își curăță parterierii de bani și de lucruri... apoi, la sfârșit, spre dimineață, restituie totul, cu un gest, așa, de lord la vinătoare de balene. (*Clătinind din cap.*) Nu. Nu e nociv. Din punctul ăsta de vedere, nu e nociv. N-a furat niciodată pe nimeni și nimic.

MAMA (*intrigată, frământată, către Reporter, care notează ceva în carnețel*) : Dar, vă rog, nu scrieți ! De ce scrieți ? De ce nu înțelegeți că nu merită să i se facă o asemenea publicitate !

TATA (*trist, către Mama*) : Lasă-l, lasă-l să scrie ! Poate că dușul ăsta rece o să-l trezească la realitate pe Patriciu !

MAMA : N-o să-l trezească ! O să-l distrugă !

TATA (*grav*) : Mamă, nu mai poate trăi așa, de azi pe mâine, trișându-și soarta, jucându-și viața la poker... Oricît încercăm noi să-l apărăm, pînă la urmă tot e vinovat. (*Către Reporter.*) Parcă e spart în țandări ! A fost miner la Leșul Ursului, pedagog la școală, la surdo-muți... (*Enumerind.*) Apoi a lucrat ca fotograf, laborant foto... (*Arătînd de jur împrejur.*) E plină casa de fotografiile lui... (*Continuînd.*) Vinzător de ziare, figurant la teatru, paznic la uzina electrică, telefonist... Citeva luni, și gata ! Nu rezistă. Se plictisește. Întirzie. Fuge de la serviciu. Și, pînă la urmă, e dat afară ! Acum am auzit că strînge derbedeii din oraș și le dă lecții de gramatică... Pentru bacalaureat !

MAMA (*pe gînduri*) : Așa făcea și Adriana. (*Explicînd.*) Fiica noastră mai mare. (*Zîbind.*) Aduna acasă toate repetentele...

TATA (*dînd dojenitor din cap*) : Toate pisicile și ciinii vagabonzi din cartier...

MAMA (*continuînd*) : ...și le dădea lecții de matematică.

PATRICIU (*strigînd și adresîndu-se Reporterului*) : E fantastic ! Fantastic ! În casa asta nu se mai poate face nimic fără să așteptăm părinții, frații, cumnații... comitetul de bloc, responsabilii cu spațiile verzi, gunoierii, hingherii... pompierii !

REPORTERUL (*calm*) : Din păcate sau din fericire — cum vrei s-o iei — trăim pe aceeași planetă. Într-un sat

ceva mai mare, în care se aude pînă și o șoaptă...

PATRICIU (*la fel*) : E fantastic ! Fantastic ! De ce nu mă lasă oamenii ăștia în pace ? Ce vor de la mine ? Ce rău le-am făcut ?

REPORTERUL (*cald, apropiat, dar ferm*) : Îi deranjezi pentru că ieși din... 'din comun. Îi deranjezi pentru că nu ești ca ei. Că-ți permiți să sfidezi felul lor de a fi, cumînți, onești și cu picioarele pe pămînt.

PATRICIU (*indignat*) : Dar, cum ? Cum altfel ? Dacă aș fi ca toți ceilalți, m-aș detesta ! Sint unicat, nu ? Mă înspăimîntă anonimatul ! (*Insuflețit.*) Eu simt că sint chemat să fac ceva extraordinar... ceva deosebit...

REPORTERUL : Ce ?

PATRICIU (*în dificultate, în imposibilitatea de a se reculege.*) Nu știu. Încă nu știu. (*Frământat, zbuciumat.*) Am atîtea proiecte, atîtea idei. Îmi bubuie atîtea chestii fantastice prin cap ! Încît, pe măsură ce trece timpul, îmi dau seama că eu pot face enorm de multe lucruri... Dar ce anume pot să fac mai bine, nu știu...

TATA (*acuzator*) : Toți colegii lui lucrează undeva, se pregătesc pentru facultate, sint deja studenți... Mă opresc și mă întrebă : ce mai face Patriciu ? Și doar a fost cel mai bun dintre ei ! Profesorii erau convinși că Patriciu va ajunge un al doilea Einstein ! Și, cînd colo, praful și pulberea...

MAMA (*pe gînduri, pentru sine*) : Băiatul ăsta trebuia să se nască în alt secol. E un inadptabil. Un visător...

PATRICIU (*așezîndu-se pe podea în fața Reporterului*) : Uneori mi se face silă de mine. (*Ridicînd privirea spre Reporter.*) M-am săturat de mine, așa, într-un singur exemplar... și mai bine mor decît să mă văd reproduș în ziar în sute de mii de exemplare. (*Grav.*) Să renunțăm. (*Clătinînd din cap.*) Nu vreau să-mi văd mutra și numele în ziar ! (*Oroare.*) Ca să nu mai vorbim ce lovitură ar fi pentru tata și mama... Vă rog eu, să renunțăm.

REPORTERUL (*insistînd convingător*) : Pe mine nu mă interesează, în anchetă, numele tău, figura ta, adresa ta... Înțelegi ? Putem să inventăm împreună ce nume vrei. Cu o condiție : să mă ajuți să aflui adevărul despre un tip formidabil, ca tine, care pune lumea asta în stare de alarmă. (*Patriciu oftează și dă din cap nemulțumit.*) Ești, într-un fel, un exemplu necesar...

PATRICIU (*frământat*) : Nu-nțeleg. Nu-nțeleg. Nu-nțeleg nimic. N-am făcut nimic ca să-i deranjez, nu le-am ce-

rut niciodată nimic, nu i-am jignit, nu le-am călcat în picioare nici măcar umbra...

REPORTERUL (*convingător*): Ancheta asta pe care o facem acum trebuie să-i pună pe gânduri pe toți tipii ca tine, care cred că se poate trăi, așa... fără probleme...

PATRICIU (*aprinzindu-și o țigară*): Odată, pe cind treceam, tot așa, printr-o stare timpită ca asta, ca să fac totuși ceva, un gest (*autopersiflindu-se*) „caritabil”, un gest „necesar” — cum spuneți dumneavoastră prin ziare — m-am dus să donez singe! (*Lăudindu-se.*) Am grupa zero! *Sint donator universal!* Numai că eu pot să dau singe tuturor, în vreme ce foarte puțini oameni îmi pot da mie!

REPORTERUL (*surprins de concordanță, zimbând solidar*): Fii liniștit, și eu am grupa zero...

PATRICIU (*fericit*): Serios?

REPORTERUL (*cu subtext*): Și pe mine mă arată lumea, din cind în cind, cu degetul...

PATRICIU (*continuind*): Și n-ați donat singe niciodată?

REPORTERUL (*nedumerit*): Nu. Am uitat. Nu mi-am dat seama că trebuie s-o fac... (*Promițind.*) Dar o să încerc.

PATRICIU: E fantastic! Fantastic! M-am simțit extraordinar! Am fost chiar fericit! M-am simțit și eu, în sfîrșit, „necesar”, cum spuneți dumneavoastră... (*După o pauză, brusc, hotărit.*) Bine... s-a făcut. (*Îi întinde mina și bat palma.*) Sint de acord... Colaborez... (*Ride.*) Poate să iasă o chestie nemaipomenit de mișto. (*Făcîndu-i cu ochiul.*) Le-arătăm noi ce pătesc, dacă fac ca mine! Dar, vă rog, fără să-mi dați numele și adresa. Nimic. Incognito! Așa cum nu li se dă numele donatorilor de singe...

REPORTERUL (*făcînd pe neștiutorul, cu umor*): Nici nu știu cum te cheamă... (*Se aude un tren, apoi se reflectă în spațiul scenei ferestrele luminate de la vagoane. Trecerea trenului poate fi simulată cu un stroboscop. Brusc, trenul se oprește, scîrțînd infernal. Patriciu și Reporterul rămîn în prim-plan, urmărind ce se întîmplă. Cu privirile spre public. În plan secund, în penumbră, procedează la fel Mama și Tata. Reporterul, șocat.*) Ce se întîmplă?

PATRICIU (*zimbînd*): Mereu trag aici semnalul de alarmă...

REPORTERUL: Cine? De ce?

TATA: Niște oameni de nimic, care se distrează. Sau niște navetiști care nu vor să întîrzie la fabrică... în schimbul de noapte.

REPORTERUL (*mai liniștit*): Se întîmplă des?

TATA: La două-trei zile.

REPORTERUL: Și, nu-i prind?

TATA (*controlîndu-și ceasul de buzunar*): Dacă ar fi personal sau mărfar, mai treacă-meargă, dar asta-i expres. *Orient-expres!* (*Amintindu-și.*) Nu-i prind! Se ascund unii pe alții...

PATRICIU (*urmărind ce se întîmplă, privind curios spre public*): Pe mine mă înnebunesc, mă obsedează semnalele astea de alarmă... de cind eram copil... (*Rumoare accentuată de căldători în panică dinspre trenul oprit prin semnal de alarmă.*) Îi disprețuiesc pe indivizii ăștia care trag semnalul de alarmă după cum îi taie capul. (*Înflăcărat.*) Un semnal de alarmă trebuie să fie ca o revoluție în conștiință! Nu?

REPORTERUL (*ridicînd din umeri*): Știu eu? N-am tras niciodată semnalul de alarmă...

(*Trenul se repune în mișcare, reflectînd din nou în spațiul de joc luminile ferestrelor. Scena de familie continuă. Mama și Tata în prim-plan, spre fundal se ghicesc, vag, Dan, Dana, Adriana și Vadim, stînd în fotolii, bind, ascultînd muzică, eventual citînd și comentînd ziarele.*)

MAMA (*privind în gol, ca un ecou la cele întîmplate în scena precedentă*): Tare aș vrea să-i privesc în ochi, măcar o dată, pe ăia care au scris la ziar despre Patriciu.

TATA (*plimbîndu-se frămîntat*): Niște oameni de nimic, ascunși, care fac pe umilii, pe servilii, prin birouri, la serviciu, și pe dictatorii, acasă, în familie. Îi cunosc foarte bine, îi cunosc.

MAMA: Dacă ar fi venit măcar o singură dată să ne spună că-mi deranjăm, că-l supără Pat... ne-am fi înțeles. Sintem doar oameni, vecini.

TATA (*dînd dojenitor din cap*): Ce vremuri am mai prins și noi! (*Oftînd.*) Era plină lumea de derbedei, de falși prizonieri de război, de foști proprietari, de cartofori, de speculanți de aur, de fabricanți de bani falși... Of! Încercam să mă descurc printre ei. Să înot, să respir aer curat... Pe unii i-am tratat cu prea multă îngăduință. Pe alții i-am condamnat prea sever...

MAMA (*intrînd în jocul lui*): De ce? De ce? Mă tot uit la fotografiile de altădată... De ce nu putem fi, oare, niciodată pe de-ntregul fericiți?... Rîdeam, dansam pe la baluri, cîntam, mergeam în excursii, ne plimbam cu trăsura... Pe urmă au venit războiul, foametea, mizeria, teama... În fotografiile de mai tîrziu sintem serioși, triști, speriați... năpădiți de griji... dar și fericiți... (*Înfrîntă.*) Și-acum, Pa-

- triciu... Nimic nu mă doare mai mult ca viața asta ratată, a lui Patriciu...
- TATA** (*trist*): L-am scăpat din mână. Asta e! L-am scăpat! Cînd? În ce zi? În ce noapte? La ce oră? Ocupat cu serviciul, cu turele de noapte, cu inspecțiile, cu ședințele, cu mitingurile, cu viața noastră, cu viața celorlalți, *am uitat de el! Am uitat de el!* Asta e... (*Întorcîndu-se spre mama*.) Aici ai și tu partea ta de vină.
- MAMA** (*frîgîndu-și mîinile*): Mă temeam, cînd te vedeam așa, obosit, nedormit, supărat, să-ți mai vorbesc despre nebuniile lui...
- TATA** (*enervat*): Teamă, pe dracu'! Eu trebuie să știu tot, tot, tot, de la primele lui nebunii, cum îți place ție să spui... (*Gișiind*.) În sfîrșit, să vedem ce se mai poate face pentru el de-acum încolo...
- (*Dan, Dana, Adriana izbucnesc în ris, undeva în fundul scenei. Se aprind luminile pe ei. Doar Vadim citește în continuare ziarele... Muzică lentă, de dans.*)
- DANA** (*ca și cum ar continua o conversație agitată*): Și, culmea! La urmă vine și-mi spune că pe el (*arătînd spre Dan*) îl interesează oamenii, ceilalți oameni, pămîntul, lumea... universul! (*Observînd că Dan își aprinde o țigară și se îndepărtează.*) Dane, cu tine vorbesc...
- DAN** (*ironic*): Zău? Eu aveam impresia că vorbești singură. Și nu voiam să te deranjez.
- DANA** (*la fel*): Deranjează-mă, dragă. Îmi face plăcere să mă deranjezi. Nu m-ai mai deranjat de mult. (*Continuînd conversația pentru ceilalți din scenă.*) Uneori, noaptea, la ora două noaptea, se trezește... ca să asculte știrile! Zice că nu poate trăi dacă nu știe ce se întîmplă în lume. Ca Patriciu! Din punctul ăsta de vedere, seamănă perfect. Ei bine, pe mine chestia asta mă deranjează înfiorător! În primul rînd că mă trezește din somn. În al doilea rînd...
- DAN** (*ca pentru Adriana și Vadim*): Un prieten de-al meu, scriitor, s-a însurat cu o surdo-mută. Doamne, ce bine-l înțeleg!
- DANA** (*continuînd fără să-l ia în seamă*): Pînă ajunge dincolo, dărimă toate mobilele din casă. Și dimineața nu mai sînt bună de nimic. În timp ce pe dumnealui îl interesează oamenii, ceilalți oameni... eu, care sînt lîngă el, pot să crăp...
- (*Sună telefonul, Adriana ridică receptorul.*)
- ADRIANA**: Alo, da. Casa Grigorescu. Cu cine? Cu Dana? (*Către Dana.*) Cu tine vrea. Numai cu tine. După voce, cred că e crainic de radio...
- DANA** (*venind la telefon*): Alo! Da. Eu sint. Salut... (*Dana continuă să vorbească discret la telefon, întorcînd spatele celorlalți. Adriana se apropie, fumînd, de Tata și de Mama.*)
- ADRIANA** (*tresărînd*): Zău, eu nu vă mai înțeleg! Zău, tată, mamă, Dane, voi chiar nu vă dați seama în ce situație penibilă am intrat? Cum de-ați acceptat să stați de vorbă cu ziaristul ăla?
- MAMA** (*cu reproș și candoare*): Tatăl vostru spune că s-ar putea să-i prindă bine lecția asta lui Patriciu...!
- TATA** (*explicînd*): Să vadă că nu se poate trăi făcînd abstracție (*reproș la adresa Danei*) de oameni... de ceilalți oameni! Că nu poți întorce spatele lumii!
- ADRIANA** (*exasperată*): Tată, lasă-mă cu lozincile astea! Pînă să înțelegă Patriciu chestiile astea, noi ne trezim de risul lumii, în ziare! Voi chiar nu înțelegeți ce pericol ne paște? (*Izbucnînd.*) Simt că-nnebunesc, cînd mă gîndesc ce scandal o să iasă. (*Schimbînd tonul.*) Sint o persoană publică. Mă cunoaște lumea. Mă respectă. Și nu accept să...
- TATA** (*retezîndu-i perorația, răspicat*): Dar am căzut de acord cu Reporterul să nu ne dea numele în ziar!
- ADRIANA**: Cum credeți că o să mă duc la teatru în ziua în care o să apară ancheta asta pe la chioșcuri?! Ce vor spune spectatorii mei de fiecare seară?! Mai bine mă sinucid!
- VADIM** (*citînd ziarele*): „Păpușa, soție, cu veșnicul gol al singurătății și tristeții, plină de dor chinuitor, anunțînd împlinirea a trei ani de cînd aștern lacrimi și flori pe tristul mormînt al dragului și mult adoratului meu Haralambie Seneca, regretat de cortegii de studenți, poet, flautist și soț devotat, care umplea casa de...” (*Întonează „Marșul nupțial” de Mendelssohn-Bartholdy.*)
- ADRIANA** (*exasperată*): Vadim, te rog, noi avem aici de discutat probleme serioase.
- DANA** (*la telefon, conspirativ*): Nu pot să plec acum... Ei, e un fel de consiliu de familie... Ne vedem mai tîrziu. Cam peste două ore. Așteaptă-mă la Casa de modă... Nu insista. Nu pot. Nu mă chinui.
- TATA** (*subliniînd*): Și-a dat cuvîntul de onoare că nu ne divulgă identitatea! Ce mai vrei?
- ADRIANA**: Minte! N-am văzut în viața mea un gazetar care să se țină de cuvînt! Toți mint! Mint, de îngheață apele! Și mai ales ăia de la revista aia de scandal... de care mi-e silă...

TATA (*argument suprem*): A promis că o să ne ajute să-l încadrăm în muncă, undeva.

ADRIANA: V-a aruncat praf în ochi! Praful în ochi!

DAN (*în timp ce Vadim reia lectura ziarului*): Mie mi s-a părut, totuși, un om cu bun-simț, cinstit, gazetarul... (*Către Adriana*.) Și, revista aia a rezolvat multe probleme pentru care și-au spart capul o grămadă de proști și de savanți.

(*Vadim continuă să intoneze „Marșul nupțial”*.)

ADRIANA (*se plimbă furioasă prin scenă și își controlează ceasul*): Poftim! Și Patricia se face că plouă. Omenirea se dă de ceasul morții, și Patriciu face pe extraterestru.

DANA (*enervată, conspirativ la telefon*): Ei, termină odată! Nu mă mai provoacă. O să mă dau de gol și pe urmă te trezești cu mine pe cap. Și nu sînt o femeie prea comodă... să știi...

ADRIANA (*continuînd*): Pe unde umbli? La ce oră trebuia să fie aici? De cînd lipsește?

MAMA (*pe gînduri*): De azi-dimineață. A mîncat, s-a bărbierit, s-a îmbrăcat elegant, și mi-a cerut bani să se tundă...

ADRIANA (*intrigată*): Să se tundă? Patriciu?! Mamă, și voi l-ați crezut? Păi, așa nu se desparte de podoaba lui capilară nici dacă i se dă un milion!... Are impresia că dacă i se taie părul își pierde puterea de seducție...

TATA (*serios, grav*): Azi-dimineață, în sfîrșit, mi-a promis că se duce să-și ia o slujbă...

DAN (*izbucînd*): Senzațional!... Asta e o știre de prima pagină. Unde e ziaristul ăla?...

ADRIANA: Ar fi cea mai mare victorie, după ultimele două războaie mondiale. (*Sec.*) Nu cred!...

TATA (*vorbind apăsător*): Am fost și am vorbit pentru el cu Clonaru, un vechi prieten de-al meu, om dîntro-bucată, care a ajuns director, închipuiți-vă, la Forțele de muncă. Trebuie să știți că pe Clonaru așa eu l-am făcut om. Eu l-am ajutat să facă școală, să învețe meserie la C.F.R. și să se încadreze în muncă. Clonaru mi-a promis că-i pune în față toate posturile libere din oraș. Să aleagă. Să nu mai invoce motivul că n-a avut de unde alege. Ca altă dată. Și de-atunci, de azi-dimineață, de la șapte, îl aștept. Il aștept. Dacă mă minte și astăzi, nu mai vreau să-l văd în ochi cît trăiesc.

DAN (*controlîndu-și ceasul*): He-hei, la ora asta Oficiul forțelor de muncă e închis de mult. Ar trebui să se fi întors.

MAMA (*îngrijorată*): Poate s-a oprit cu niște prieteni. Poate că sărbătorește evenimentul.

ADRIANA: Eu zic să nu vă faceți iluzii. (*Sec.*) Pun pariu că s-a angajat la serviciul de Pompe funebre!

DAN: Adriana, termină! Nu e momentul acum să dăm friu liber nervilor! Să fim calmi, să analizăm lucrurile lucid. Să nu ne pierdem firea...

ADRIANA (*izbucînd*): Calmi. Calmi. (*Privind spre Dana, care vorbește în continuare la telefon*.) Sigur că da. Calmi și inconștienți. (*Către Dan*.) Ca tine. (*Aproape de el, cu agresivitate*.) În vreme ce nevastă-ta își bate joc de tine prin toate garsonierele din oraș!

DANA (*la telefon*): Bine. pa, la revedere... Hai, că trebuie să închid... E scandal! Nu pot mai devreme. De ce dracu' ești atît de încăpățînat și de obraznic?... Poate mergem undeva. La un restaurant, la un bar... n-am mai fost de...

(*Dana rămîne cu gura căscată. O urmărește pe Dana. Înțelege despre ce e vorba. I s-a urcat singele la cap. E derutat.*)

DAN (*către Adriana*): Ce vrei să spui? (*Dur.*) Sînt lucruri care mă privesc personal!

ADRIANA: Abia aștept să te privească personal! M-am săturat să tot aud că fratele meu mai mare e un incornorat, și fratele meu mai mic, un vîntură-lume!

(*Dana ia telefonul și iese în culise, ostentativ.*)

MAMA (*alarmată*): Adriana, nu mai pot să te aud. (*Își duce mîinile la tîmple.*) Tu întotdeauna ești mărul discordiei.

ADRIANA (*dură*): Sînt femeie, mamă, ce vrei?

TATA (*îngrijorat, încercînd să tempereze spiritele*): Voi mereu aveți să vă reproșați cîte ceva! Dar, pentru numele lui Dumnezeu, fiți mai îngăduitori, mai toleranți! Altfel nu se poate trăi. Nu se poate trăi!

VADIM (*care a lăsat ziarele jos și a urmărit scena*): Adriana, de ce te amesteci „în treburile interne ale altor state”?

TATA (*continuînd*): V-am chemat aici ca să ne vedem, să ne bucurăm că sîntem împreună, vii și nevătămați... Și, cînd colo, voi, voi vă scoateți ochii...

ADRIANA (către Dan): Țin prea mult la tine, Dane, ca să accept compromisul sinistru în care trăiești tu cu soția ta. Stai toată vremea la institut, la conferințe de presă, la televiziune, și nevastă-ta te înșală cu mecanici auto, cu ingineri electroniști, cu craionici de radio și cu sportivi de performanță.

MAMA (disperată, către Adriana): Vezi, că te-aude, mamă..

ADRIANA (privind în culise spre Dana, care continuă să vorbească la telefon): Da ? Lasă să m-audă. Ce ? Crede că sintem o gașcă de proști și de cășcați ?

MAMA (continuând): Nu vreau să vă mai certăți. M-am săturat de scandaluri. Noi nu putem trăi odată în armonie și în pace ?!

ADRIANA (continuând, către Dan): Fii atent ! Femeia asta nu te merită. Are creier de gîscă și suflet de coridor care dă în stradă ! Tu nu ești în stare nici măcar să-ți conduci mașina, și individă, odată ajunsă la volan, are impresia că e Miss Europa. Dă-i o palmă, să se trezească.

MAMA (necruțătoare): Ești atît de dură și de crudă, Adriana, încît uneori am impresia că nu ești fiica mea !

ADRIANA : Sintem o familie de oameni căzuți din lună, mamă, și eu am de gînd să rămîn cu picioarele pe pămînt. Ce să fac ? Nu-ți semăn. Nu pot fi o dezarmată în fața vieții. Nu pot trăi numai din iluzii spulberate (aluzie la îndeletnicirile Mamei), croșetînd dantele de mătase.

VADIM (se face brusc liniște): Dar bine, Adriana, nu te mai recunosc. De fiecare dată cînd vorbești despre ai tăi, vorbești ca despre niște oameni intangibili, invulnerabili. Și acum, dintr-o dată... Ce s-a-ntîmplat cu tine ? (Către ceilalți.) Ce se întîmplă cu voi ? Sînteți de fapt niște oameni buni, niște oameni de treabă. Dar, cînd ajungeți împreună, parcă stați pe un vulcan. (Către Adriana.) Ce e criza asta de isterie ?! (Tăcere.) Adriana, explică-te!

MAMA (continuîndu-și gîndurile): Un moment, Vadim... Poate că sînt un copil dezarmat în fața vieții, Adriana ! Poate... Dar eu am fost victimă unui anume fel de a fi privită femeia în lumea asta, și de aceea, probabil, am rămas în afara ei !... (Ridicînd glasul.) Eu am simțit cum îmi fuge pămîntul de sub picioare ! (Încăpășinată.) De-aia mă doare viața asta, ratată, a lui Patriciu ! (Izbucnind în plîns.) Nu vreau să ajungă... să-i fugă pămîntul de sub picioare !

(Tata o cuprinde de după umeri și o conduce spre fotoliu.)

DANA (revine cu telefonul în mînă, dînd impresia că vorbește cu o prietenă): Da. Da, dragă... Și anul ăsta se poartă tot rochii lungi, cu volănașe, cu dantele... Rochii spumoase, ca pe vremea bunicii... Pa. La revedere...

ADRIANA (către Vadim): Mă revoltă, la Patriciu, nedreptatea asta, că un băiat atît de inteligent nu reușește să-și găsească locul, în timp ce indivizi ca Dana, care nu-și fac nici probleme, nici scrupule, o duc ca-n paradis. Prin inconștiență !

DANA (mîndră, triumfătoare, către Adriana): Știu că nu mă poți suferi ! De aceea prefer să mă fac, citeodată, că nu te aud. (Provocînd-o.) Hai, spune ce ai de spus împotriva mea... Nu mă poți suferi, pentru că am succes, pentru că sînt curtată de bărbați bine, pentru că știu să trăiesc, pentru că nu mă apuc să rezolv problemele lumii și nu fac pe tragedia na nici acasă, nici pe scenă ! Și-mi fac de cap. Crăpi de ciudă că ție nu-ți merge, nu-i așa ?!

TATA (urlînd): Uite ce e, dacă ați venit aici să spălați rufele murdare în familie, ați greșit adresa. Aveți tot ce vă doriți ca să trăiți ca niște oameni, și trăiți ca niște somnambuli. (Către Adriana.) Noi sîntem căzuți din lună ? Atunci, voi de unde sînteți căzuți ? (Pauză.) Am rămas aici, singur, cu băiatul ăsta, și v-am chemat să-mi dați o mînă de ajutor. Nu sînteți în stare ! (Arătîndu-i ușa, cu mîna întinsă.) Puteți pleca ! (Se aude, violent, soneria. Dan ridică, gest reflexiv, receptorul, apoi iese în culise. Revine urmat de doamna Vasilescu, o femeie elegantă, grasă, aferată.)

DOAMNA VASILESCU (surprinsă că e atîta lume adunată în salon): Bună seara !

TATA : Pofțiți... Intrați... Luați loc, vă rog... (Prezentînd-o.) Tovarășa Vasilescu, fosta profesoară de matematică a lui Patriciu...

DOAMNA VASILESCU : Nu. Mulțumesc. Nu iau loc. (Înțepată.) Am venit și să anunț că, începînd de azi, îi interzic categoric fiului dumneavoastră Patriciu să-i mai iasă în cale fiicei mele.

TATA (insistînd, încercînd să dea impresia că n-a auzit): Totuși, luați loc, vă rog, faceți-mă să înțeleg despre ce-i vorba... Aș vrea să discutăm puțin despre Patriciu. A fost elevul dumneavoastră... E un copil dificil. Știu.

DOAMNA VASILESCU (căutînd din ochi): Îmi pare rău că nu e aici ! (Cu ochii spre tata, ca și cînd ceilalți n-ar exista.) I-am atras atenția de cîteva ori, personal, i-a atras atenția și fiul meu mai mare, să înceteze relațiile cu

Ioana. Mi-a promis că va înceta. (Pauză, își mușcă buzele.) Dar nu s-a ținut de cuvânt!

ADRIANA (stăpinindu-și revolta): Poate că și-a călcat promisiunea și din cauza fiicei dumneavoastră.

TATA (către Adriana): Te rog să nu-iiei apărarea. Spuneți, tovarășă profesoră. Vă ascult.

DOAMNA VASILESCU: Se întîlnesc pe furie. Am auzit că se întîlnesc în cimitir. Ce oroare! Vine acasă noaptea, tirziu. Fiica mea a intrat la facultate și are de învățat! Patriciu nu o lasă să învețe!

(Întră Patriciu, bine dispus și triumfător, cu aparatul de fotografiat la ochi. Din cînd în cînd, cei din scenă sînt orbiți de flash.)

PATRICIU: Stop! Atenție! Nu mișcați! (Toți cei prezenți în scenă rămîn muți, incremeniți.) Așa V-am lăsat ca la dentist, nu? (Pregătește aparatul pentru o nouă fotografie, îl armează și-l duce la ochi.) Încă o poză pentru albumul de familie. Dar, vă rog, surizînd... (Cei din scenă încearcă să se miște, dar sînt imobilizați de comenzile lui Patriciu.) Stop. Trebuie să se vadă că sîntem fericiți. Nu! Nu! Încă o dată, vă rog. Încă o dată, vă rog. (Ride.) Așa, așa, rideți, tovarăși, fiți bine dispuși, fiți tonici. Să se cîlească pe fața noastră prosperitatea și procentul de fericire pe cap de locuitor... (O observă pe doamna Vasilescu și rămîne incremenit.) Cum? Dumneavoastră, aici?

DOAMNA VASILESCU (satisfăcută, triumfătoare): Da, eu!

PATRICIU (oștează): Pentru Dumnezeu, ce mai vreți de la mine?

DOAMNA VASILESCU: Te rog să spui aici, față de toată familia: de cîte ori ți-am atras atenția să o lași în pace pe Ioana?

PATRICIU (tace mult timp; doamna Vasilescu pare că-și pierde răbdarea): De cîte ori m-ați întîlnit.

DOAMNA VASILESCU: Și, de ce nu te-ai ținut de cuvînt?

PATRICIU (iarăși tace; apoi): N-am putut. (Lasă aparatul de fotografiat pe dușumea.)

DOAMNA VASILESCU (cu demagogie): Ce fel de bărbat ești?

PATRICIU (simplu, cald, direct): O iubesc.

DOAMNA VASILESCU (acces de furie): N-ai dreptul s-o iubești. Înțelegi? Cîtă vreme ești un vagabond, un om de nimic, un pierde-vară, mă mir cum îndrăznești să te legi de fiica mea.

PATRICIU (sec): Vă rog să vă măsurați cuvintele. Eu nu v-am jignit. Și, apoi, n-am constrîns-o să vină la întîlnire cu mine.

DOAMNA VASILESCU (către ceilalți): Oricum ar fi, nu pot, înțelegeți, (plîngînd), nu pot, se revoltă, în mine, toate generațiile de intelectuali, de profesori, de dascăli de țară care mi-au dat naștere, cînd mă gîndesc că fiica mea flirtează cu un vagabond! (Tăcere. Doamna Vasilescu deschide, agitată, poșeta, scoate altă batistă, plînge, apoi își șterge lacrimile și nasul; așezîndu-se în fotoliu, către ceilalți.) N-aș fi avut nimic împotriva, dacă fiul dumneavoastră ar fi intrat la facultate, ca toți ceilalți. Dar s-a înhăitât cu niște derbedei și mi-e teamă, zău, mi-e teamă să nu am surprize. Soțul meu, știți, e profesor la Universitate și, cînd a auzit cu cine umblă Ioana, m-a făcut de două parale: că nu sînt în stare să-mi educ fiica... (Ștergîndu-și ochii.) Îi face curte un băiat de condiție foarte bună, medic, asistent universitar, o să aibă o bursă la Londra, și ea nici nu vrea să-l vadă în ochi. Din cauză că fiul dumneavoastră o asasinează, pur și simplu, cu insistența lui...

TATA (către Patriciu, după o pauză plină de tensiune): E adevărat că ți-a interzis să te mai întîlnești cu Ioana?

PATRICIU (mohorit): Da.

TATA (pauză): Cel puțin, din mîndrie ar fi trebuit să n-o mai vezi.

PATRICIU: Mindria mea era că o iubeam. Și a ei, la fel.

DOAMNA VASILESCU (către Patriciu): Minți. Ioana nu te iubește. Ioana a primit o astfel de educație, încît nu poate iubi un... un... derbedeu! (Patriciu tresare.) Viitorul ei e deja aranjat. De ce? De ce vrei dumneata să-i distrugi viața? Și să ne dai bătaie de cap? O așteaptă o carieră extraordinară. De medic. Ce rost are să-țiții calea și să-i strici rostul?

PATRICIU (revoltat): Pentru că vreți să-i viriți pe gît un logodnic de trei lulele, un hidrocefal, un Quasimodo de familie bună, cu blazon vechi, cu mașină și bani de vilă?! (Urlînd.) Nu mai trăim în Evul mediu, cucoană! Și nu vă las să vă bateți joc de ea!

DOAMNA VASILESCU (explodînd): Cum îți permiți? De fapt, trebuia să mă aștept la obrăznicii, intrînd aici. Am avut destule conflicte, în școală, cu dumneata. Ești un om de nimic! (Către ceilalți.) Vă implor, convingeți-l pe băiatul dumneavoastră să renunțe... (Amenințîndu-l.) Altfel...

TATA (stăpinîndu-se, apoi oftînd cu bunăvoință): Eu n-am să fac acest lucru niciodată. Nu pot să-i interzic fiului meu să se întîlnească cu fiica dumneavoastră. N-am acest drept. Și, pentru că ne-ați jignit, vă invit să părăsiți această casă imediat. (Iese spre ușă și întinde mina.) Cu aseme-

nea descăli, nu mă mir că am atâtea probleme cu educația lui Patriciu. (*Îi face semn să iasă.*) Pofțiți afară!

(*Doamna Vasilescu, uimită, revoltată, tremurând, se retrage, impleticindu-se.*)

DOAMNA VASILESCU (*către Patriciu*): O să-ți arăt eu ție! Pușcăria o să te mănince... Cu mina mea o să te bag la pușcărie... (*Doamna Vasilescu iese, Tata o conduce.*)

MAMA (*impresionată, către Patriciu*): Iată cum te privește lumea pe tine, Patriciu!

ADRIANA (*rizind*): Inamicul public numărul unu al fiicelor de profesori universitari!

DANA (*la fel*): Cassanova din strada Cavalerul rozelor, numărul 13 bis! Monstrul care frînge inimile mimozelelor senzitive!

VADIM (*la fel*): Un candidat la Premiul Nobel pentru candoare!

TATA (*revenind*): În sfârșit! Bine c-a plecat. Eu nu mi-aș fi permis să calc în casa ei, cu asemenea pretenții... Cu toate generațiile ei de intelectuali... (*Către Patriciu, nerăbdător.*) Spune, Pat, spune, cum a fost acolo? Ai fost?...

PATRICIU (*dezmeticindu-se cu greu*): Unde, tată?

TATA: Cum, unde? La Forțele de muncă. La Clonaru, evident.

PATRICIU (*făcându-și de lucru cu aparatul de fotografiat*): Am fost.

TATA: Și, cum te-a primit? Cum te-a primit? Te-a primit nemaipomenit, nu?

PATRICIU: Ca la curtea lui Ludovic al XIV-lea! Am fost pofțit într-un fotoliu sumptuos, așa, de opt persoane. Peste rînd.

TATA (*ascunzîndu-și cu greu un zîmbet de satisfacție*): Ce vorbești? Ce vorbești? (*Mindru, ca să-l audă ceilalți.*) Vezi că bătrînul tău încă mai contează? Numele meu încă atîrnă greu în balanță? Oamenii mă stimează și mă servesc. (*Grav.*) Pentru că am fost, toată viața, un om corect și cinstit... Ehe, pe vremuri, la calea ferată se făceau afaceri serioase, se cîștiga, nu glumă... Dar eu n-am făcut nicio dată nici un compromis. (*Oftează.*) Cum ți-a vorbit Clonaru?

PATRICIU (*mințind*): Cu dumneavoastră, evident. M-a servit cu Kent, cu whisky. A scos o sticlă de whisky din birou... Și mi-a pus în față cîteva liste cu tot felul de slujbe, care mai de care mai apetisante.

TATA (*nerăbdător*): Și?

MAMA (*simțind un pericol, evitînd conflictul*): Lăsați-l în pace. Poate i-o fi foame. E obosit. Mai avem timp să

discutăm. (*Cu dragoste.*) Vrei să te odihnești puțin, mamă?

TATA (*sever*): Nu te amesteca. Vreau să știu ce-a făcut, ce-a ales!

PATRICIU (*căutînd înțelegere*): Din păcate, nu prea aveau posturi valabile pentru unul ca mine...

ADRIANA (*izbucînd*): Păi, sigur, dumnealui trebuie să i se ofere o funcție de ajutor de bîgător de seamă pe lângă asociația crescătorilor de maimuțe. Sau... observator pe lângă UNESCO!

MAMA (*îngrijorată*): Eu zic să nu-l obosim. Cred că a avut destule emoții azi. Să amînăm pe mîine...

TATA (*ferm*): Nu. Azi! Acum. Aici. Vreau să știu. Mi-am pus obrazul pentru el la directorul Oficiului, la fostul meu coleg de slujbă, la omul pe care l-am ajutat ca pe fratele meu... Pe care eu, cu influența mea, l-am băgat în partid!

ADRIANA (*plictisită*): Of, tata iar începe cu amintirile din perioada războiului rece și a luptei de clasă!

TATA: Cînd s-a îmbolnăvit de tuberculoză, mi-am vîndut haina, paltonul de pe mine, ca să-i cumpăr cîteva grame de penicilină. Voi habar n-aveți. Pe vremea aia, un gram de penicilină costa o avere!

MAMA (*continuuînd, cu speranță*): Unde, mamă? Hai, spune-le, ca să se liniștească odată!

PATRICIU (*izbucînd*): La salubritate, mamă!

TATA (*explodînd*): Pofțim? Ce-ai spus?!

(*Către ceilalți.*) Ce-a spus?

PATRICIU (*întrigat de faptul că toată lumea e consternată*): La Întreprinderea de salubritate a orașului! (*Tare și explicînd cu miinile în aer.*) Măturător de stradă!

ADRIANA (*ride*): Eram sigură. Nebunul ăsta își bate joc de noi. Trebuie dat pe mîna unui psihiatru.

VADIM (*care a lăsat ziarele, calm*): De ce, dragă? Dacă lui îi face plăcere să măture strada... Dacă el crede că ăsta-i nivelul lui de competență...

ADRIANA (*către Vadim*): Mai bine citește ziarele! Nici în glumă nu-ți dau voie să-ți bați joc de Patriciu. E fratele meu. Eu am voie!

(*Vadim ia din nou ziarele.*)

MAMA (*care și-a revenit din uimire*): Nu se poate, Patriciu. Tu glumești acum. Nu se poate să ne faci de ris!...

PATRICIU (*disperat*): Mamă, nu există nici o meserie rușinoasă pe Pămînt. Dacă o faci cu plăcere... Nu m-ați învățat voi asta?!

DAN (*supărat la culme și jignit*): Ia mai dă-o dracului de treabă! Adică, ce plăcere găsești tu să mățuri strada?

- PATRICIU (*mimind măturatul*): Fac curătenie! Șterg praful! Zilnic, se depun un milion de tone de praf pe Pământ... După statisticile UNESCO!
- DANA (*stingînd țigara în scrumieră și plimbîndu-se nervoasă*): Asta ne mai lipsea! Un măturător de stradă, în familie!
- MAMA (*prăbușită*): Bine, bine, dar te-ai gîndit că o să ne faci de ris?! Nu te-ai gîndit ce vor spune oamenii, vecinii?
- PATRICIU: Oricum, v-am făcut de ris. Ce mai contează un hohot de ris în plus?! Un hohot de ris, pe stradă. (*Schimbînd tonul, devenind grav.*) Dar eu vorbesc serios. De mic copil, am tot visat să mă fac măturător de stradă.
- ADRIANA: Poftim! Mai și teoretizează! Acuși-acuși își scrie memoriile!
- DAN (*venind lingă el, izbucnind*): Recunoaște că ți-ai ales meseria asta numai ca să ieși din comun, să faci pe ne-bunul, să-ți faci legendă, să contrariezi, să impresionezi!
- TATA (*profund marcat*): Asta e replica la învățăturile mele, la lecțiile mele de educație... Nu? (*Înfrînt.*) E adevărat. Eu îi spuneam mereu că nu e o rușine să fii măturător de stradă. Numai să-ți faci datoria cîstit. (*După o pauză, convingător.*) Bine, băiatule! Fă-te măturător de stradă! Dă cu piciorul la tot ce-am investit în tine! Sfidează-ne! E dreptul tău! Mătură! Și...
- DANA (*ajungînd în fața lui Patriciu*): Dar la noi te-ai gîndit? Eu nu accept ca propriul meu cumnat să fie măturător de stradă! E ridicol! (*Întoarce spatele tuturor și se îndepărtează ostentativ.*) Ce scriu eu miine în cererea de pașaport, în formularul pentru pașaport? Că am un cumnat măturător de stradă? Mai bine: fără profesie!
- MAMA (*văitîndu-se*): Cum ai putut să faci una ca asta? Cum ai putut să-ți bați joc de noi?
- PATRICIU (*grav*): Îmi pare rău, tată, că trebuie să te dezamăgesc încă o dată. Părerile noastre despre viață nu coincid.
- TATA (*exasperat*): Dar, pentru numele lui Dumnezeu, ce vrei tu să faci, în viața asta a ta?!
- PATRICIU (*furios*): Să mătur!
- TATA: Ce să măhuri? Gunoaiele orașului?
- PATRICIU: Impostura. Filistinismul. Ipo-crizia. Semidictismul. Lichelismul. Arivismul. Să mătur toate gunoaiele astea!
- TATA (*amar*): Tu? Care nu ești în stare să faci curat, să faci ordine în propria ta viață?!
- DAN (*înfruntîndu-l*): Și, cine-ți dă dreptul să judeci oamenii și să-i împarți în categorii de astea, arbitrare?!...
- TATA (*cu tristețe și vînd să se retragă, cu ziazele în mînă*): N-ai înțeles nimic din toate lecțiile noastre de viață... nimic... nimic...
- PATRICIU (*întorcîndu-se brusc spre el, răzbunător*): Știi ce mi s-a întîmplat de fapt, tată, cînd m-am dus la fostul tău coleg, de la Oficiul forțelor de muncă? (*Liniște mare, gravă.*) M-a dat pe ușă afară! A spus că se miră cum un comunist vechi, ca tine, se pretează la asemenea intervenții penibile, neprincipiale!
- TATA (*întorcîndu-se spre el și urlînd*): Minți! Minți! Clonaru nu putea să spună așa ceva despre mine. Doar eu l-am făcut om! *Eu l-am făcut om!* Și, la urma urmei, nu i-am cerut o ilegalitate. Mai bine recunoaște că nici n-ai dat pe-acolo! Că te-ai dus la cafenea, sau la o partidă de poker!
- PATRICIU: M-a făcut de ris în fața tuturor! Se aflau acolo peste o sută de oameni care așteptau. L-am oprit pe culoar, așa cum mi-ai spus tu, bărbierit, ca la armată... Nu m-am tuns, pentru că nu vreau ca angajarea mea să depindă de lungimea părului! Și i-am dat scrisoarea de recomandare. A citit-o, apoi mi-a răspuns arogant, fumînd o țigară Kent, ostentativ, cu voluptate, aruncîndu-mi fumul în nas... Mi-a răspuns în gura mare, ca să-l audă toată lumea, că nu poate trece peste niște principii de viață pe care tu însuși, tatăl meu, i le-ai insuflat. Și să nu mai vin nicio-dată pe acolo decît ca un muritor de rînd. Fără pile! Fără intervenții! Eu i-am spus că, oricum ar fi, ca muritor de rînd n-am să vin, că eu sînt nemuritor! M-a făcut obraznic și m-a amenințat că mă dă pe mîna Miliției dacă nu trec la coadă.
- ADRIANA: Și, tu n-ai avut nici o replică?
- PATRICIU (*recunoscînd*): Ba da. I-am mai spus ceva: „Una vorbim, alta fumăm, tovarășe director“. Și, asta l-a infuriat îngrozitor. (*Întorcîndu-se spre Tata.*) Iată de ce-aș vrea să mă fac măturător de stradă. Ca să mătur tipii mizerabili ca ăsta de pe scena istoriei. Și, știi de ce s-a purtat așa cu mine, tată?! Pentru că eu nu i-am dat un plic, cum au făcut alții! Nu i-am dus sticle de whisky și cartoane de țigară Kent!
- (*Trece din nou trenul prin fața scenei. Toți sînt încremeniți și muți. În reflector rămîne numai Tata, zdrobit, înfrînt, cu ochelarii căzîndu-i de pe nas. Ceilalți s-au retras în semiîntuneric. Ceartă între Dan și Dana, în fundul scenei.*)
- DANA (*agitată*): M-am săturat, Dane. M-am săturat de viața asta lipsită de

orice orizont. Nu ești în stare să-mi oferi nimic.

DAN : Ce să fac ?! Nu-mi plac barurile de noapte și casele de modă !

DANA : Mi-e silă ! Vreau să plec. Vreau să fug undeva, departe. M-am săturat de boala ta de ulcer, de proce-sele tale de conștiință, de proiectele tale de fabrici, de uzine... de... dracu' să le ia !

DAN (calm) : Dana, liniștește-te. Fratelui meu... Cu fratele meu se întâmplă ceva grav.

DANA (culegându-și lucrurile din scenă) : Nu mă interesează ! Numai pentru asta trăiesc, să plec ! M-am săturat de casa asta, de orașul ăsta (printre dinți, conspirativ), de țara asta ! Nu te mai suport. Nici pe ai tăi. Nici măcar pe ai mei ! (În șoaptă, veni-noasă.) Maică-ta e o ipocrită, tatăl tău, un fanatic, soră-ta e isterică, fratele tău, regele vagabonzilor, tu ești ...un ...un ... n-ai decît să te sinucizi !

DAN (sec) : Bun. Cară-te.

DANA (nu-i convine faptul că e alun-gată) : Să nu vii după mine în ge-nunchi, la mama, că-ți trintesc ușa-n nas...

DAN (sec) : Dă cheile de la mașină și întinde-o. (Dana înghite în sec, otră-vită, incapabilă de replică, aruncă cheile mașinii și iese trintind o ușă. Dan rămîne un timp încremenit, pe gînduri, apoi ridică cheile și se re-trage în fundul scenei.)

(Reporterul reglează magnetofonul, ascultă o înregistrare, într-un colț al scenei.)

O VOCE ASPRĂ DE BĂRBAT (fond de uzină) : Tovarășe, la noi a venit, dar nu l-am primit. Era... Avea referințe proaste. Ne-am interesat... Am dat niște telefoane pe la întreprinderi, pe unde lucrase, și ne-am lămurit. Noi nu angajăm de ăștia, cum le spune Caragiale : liber schimbiști. Să meargă la alții... Să-i pustiiască pe alții, cu binele lor.

O VOCE DE BĂRBAT RĂGUȘIT (fond de războaie de țesut) : Păi, a venit, si-a făcut formele de angajare, l-am trimis la vizitele medicale, și n-am mai... nu s-a mai întors. Mai tîrziu am aflat că nici nu trecuse pe la poli-clinică. Cică ar fi spus că el nu stă la coadă pentru un certificat medical.

O VOCE DE TÎNĂR REPEZIT (fond de stradă) : În laboratorul nostru foto a lucrat cîteva luni. Făcea niște poze de milioane. Era născut artist. Cînd a în-vățat bine meseria și ne gîndeam să-l promovăm, n-a mai venit. A zis că se duce undeva pe un șantier, să se facă... de ăia, montatori de linii de înaltă tensiune...

(Reporterul trece în dreptul unui tînăr care bea, în picioare, o ceașcă de cafea. Zgomot de cafenea-expres și rumoare de bulevard. Primele curinte, Colegul le spune mimînd înregistrarea de pe bandă de magnetofon.)

COLEGUL : De cînd îl știu, Patriciu a fost o problemă. Își contrazicea profesorii, își corecta colegii, n-avea răbdare să stea la ore. Era foarte bine informat. Citea și răspundea perfect la toate materiile.

REPORTERUL : De cîte ori a dat exam-en de admitere la facultate ?

COLEGUL : O singură dată.

REPORTERUL : Și de ce n-a reușit ?

COLEGUL (zimbînd dezarmat, oarecum nedumerit) : Pentru că se întâmplă un fenomen ciudat, cu el. Nu se mai poate întoarce la studiul manualelor de școală din care se dă examen de admitere. Consideră că e pierdere de timp. El spune...

PATRICIU (apărînd într-o parte a scenei, luminat brusc de un reflector) : Ce ?

Eu sînt om care face coadă la înscri-ere pentru examenul de admitere ? Pentru o diplomă de intelectual ? Mai bine merg pe șantier la Tarnița și mă calific fierar betonist !

COLEGUL : Dar nu mergea. Vedeți ? (Arată undeva, într-o parte a scenei.) Stația autobuzului care merge la Tar-nița e chiar aici, în fața terasei. Dar n-a luat niciodată autobuzul...

REPORTERUL (serios) : Dumneavoastră ce credeți ? Ce credeți ? E un tip ire-mediabil pierdut ? Nu se mai poate face nimic pentru el ?

COLEGUL : Dar el știe foarte bine ce are de făcut ! El știe că într-o zi tre-buie să se scoale de dimineață, de-vreme, și să spună : astăzi mă apuc de electronică, de medicină, de litera-tură, de mecanică fină, de strung, de pictură, de chitară electrică, de...

(Reporterul se adresează unui tînăr în haine de lucru. Zgomot de uzină.)

REPORTERUL : E adevărat că Patriciu a lucrat un timp în cadrul întreprin-derii ? (Cel întrebant încuviințează.) Și, în ultimele zile, nu a trecut cumva pe la dumneavoastră ?

TEHNICIANUL : Nu. Deși, să fiu sincer, l-am cam așteptat pe Patriciu. (Își șterge miinile cu cîlți.) Adevărul e că noi ne cunoaștem bine. Am fost co-legi de clasă. Chiar de bancă. E un băiat nemaipomenit. El s-a ocupat la noi de formația de teatru și de bri-gadă. Îl iubeam cu toții, ca pe ochii din cap. Vă spun sincer : am regretat enorm incidentul pe care l-a avut cu maistrul Gomoiu, care nu-l putea suferi că-și lăsase barbă... și plete...

Ce-are a face? — i-am spus noi maistrului. Ce contează că și-a lăsat barbă? Băiatul muncea nemaipomenit. Păi, tovarășe, Patriciu a învățat strungăria în câteva ore. Era... era foarte talentat. Asta putea să meargă și la Academie!

REPORTERUL (N-am înțeles, de la ce a pornit incidentul cu maistrul Gomoiu?)

TEHNICIANUL (*supărat*): Nu i-a dat voie să mai intre în uzină dacă nu-și rade barba. Venea până la poartă și maistrul Gomoiu îl trimitea la frizer. Acu', ce se-ntimplă? Maistrul Gomoiu asta e un om priceput și cu mare experiență de viață. Și și-a pus în cap să-l facă om pe Patriciu.

REPORTERUL (*ironic*): Și a început cu barba...

TEHNICIANUL (*trist*): Până când băiatul n-a mai venit. Da', și el! Ce? Îi cădeau galoanele dacă-și radea barba? Numai că el a luat-o, chestiunea asta cu barba, ca pe un... cum spunea?... ca pe un „atentat la...”

PATRICIU (*intr-un con de lumină*): „La libertatea individului”. La urma urmei, și Marx purta barbă! Și a scris „Manifestul Partidului Comunist”!

TEHNICIANUL (*convingător, către Reporter*): Dacă-l vedeți pe Patriciu, să-i spuneți că se poate întoarce liniștit la noi, că lui maistrul Gomoiu i-a trecut supărarea (*zimbând*) ...pe chestia cu barba. (*Frământat*). Intr-un fel, ne simțim și noi vinovați. Dacă eram mai atenți, dacă am fi avut mai multă putere de convingere... Dar, cine s-ar fi așteptat ca Patriciu să pună barba mai presus de... de viață... (*Rămîne în umbră*.)

DAN (*către Patriciu, arătînd spre Tata și Mama, care se află în fundul scenei și se așază istoviți în fotolii*): Privește unde-au ajuns. Ei sînt victimele tale!

ADRIANA (*către Patriciu*): Trăim cu toții într-un coșmar, din vina ta.

PATRICIU (*impulsiv*): Da' cine vă pune să trăiți un coșmar? Vedeți-vă de problemele voastre. Văd că aveți destule! Și lăsați-mă pe mine în pace!

ADRIANA (*strigînd*): Ce fel de pace, nebunule? Pacea de a-i face pe mama și pe tata să sufere?

PATRICIU (*la fel*): Da' cine-i pune să sufere din cauza mea?

DAN: Mai ești și cinic, pe deasupra...

PATRICIU (*pașnic*): Uite ce e... (*arătînd spre bătrîni*) ...ei vor să facă din mine un mic-burghez cu ore fixe și program de funcționar, lactovegetarian și imbecil! (*Ridicînd glasul*). Și, eu nu vreau să ajung așa ceva! Nu vreau să fiu un om obișnuit!

DAN (*în recul*): Aici sînt de acord cu tine, dar înțelege că pe noi (*luînd-o complice pe Adriana*) ne doare să-i găsim pe bătrîni, de fiecare dată cînd venim la voi, din ce în ce mai dărîmați și mai triști.

PATRICIU (*ridicînd din umeri*): Ce să fac? Viața e o continuă demolare...

VADIM (*revoltat, aruncînd ziarele pe jos*): Cum poți să spui așa ceva?! Nu ți-e rușine? Ar trebui să fii fericit că ai asemenea părinți, care te hrănesc, te spală, te îmbracă, te așteaptă noaptea, înnebuniți de groază că ai făcut vreo boacănă pe undeva. Și care-ți mai dau și bani de buzunar... Ca să nu furi!

PATRICIU (*refuzînd continuarea discuției*): Ia mai lăsați-mă în pace! Sint liber să gîndesc și să fac ce vreau!

ADRIANA (*urlînd*): Dar, după tine, libertatea înseamnă să faci totul pe dos?!

PATRICIU: Exact!

DAN: E fals!

PATRICIU (*triumfător*): Sint liber și, deci, pot cînta fals.

DAN: Nu-i adevărat. N-ai dreptul să cînti fals. Pentru că îi deranjezi pe ceilalți!

PATRICIU (*acoperindu-și urechile cu palmele*): Nu mai vreau să aud nimic! M-am săturat de sfaturi pînă-n gît! În casa asta, toată lumea e pusă pe sfaturi. Dar voi, voi cu ce drept îmi dați mie sfaturi? Cine sînteți voi? Niște mic-burghezi oarecare, niște ajunși, niște profitori care vă țineți de schimburi de locuințe, de călătorii în străinătate pe banii statului, de întreceri de mașini și de ciini „ocrotiți de lege”! Habar n-aveți de bătrîni. Dacă nu v-ar suna ei din cînd în cînd, nici nu v-ați aduce aminte cine v-a făcut! Și, cînd sunați voi, vă plîngeți că n-aveți bani, că vă doare ficatul, că aveți migrene, în timp ce ei, săracii, abia-și trag sufletul!

DAN (*înfuriat*): Tu vorbești? Care-i exploatezi la sînge? Tu? Care-i buzurnărești și le vinzi lucrurile din casă?

PATRICIU: Încetează, că te pocnesc!

DAN (*spumegînd*): Dar pînă cînd o să ne sfidezi? Pînă cînd o să ne faci de ris, animalule?!

PATRICIU (*ridicînd în aer un scaun și amenințînd*): Te fac pulbere!

DAN (*ridicînd un scaun, la rîndul lui*): Îndrăznește!

(*Panică. Adriana își duce mîinile la gură, speriată. Vadim a rămas cu ziarele în mînă și cu gura căscată.*)

ADRIANA: Terminați! Patriciu! Dan!

VADIM: Ați înnebunit?

(Dan și Patriciu se privesc cu ură în ochi.)

PATRICIU (către Dan): Cretinule!

DAN: Dobitocule!

(Sint gata-gata să se lovească.)

MAMA (venind din fundul scenei): Patriciu! Dan! Nuuu!

TATA (la fel, aruncându-se între ei, cu miinile ridicate, ca să-i împiedice să se lovească): Lăsați scaunele jos!

(Dan și Patriciu lasă scaunele jos, în cet, aproape concomitent, spionându-se.)

PATRICIU (către Dan): Lasă, că ne răfuim noi odată!

DAN (gifiind): Ți-arăt eu ție!

TATA (liniștindu-se): Frumos am ajuns! Să ne dăm în cap! (Către Patriciu.) N-ai nimic sfânt în tine! Nu iubești pe nimeni. Nu crezi în nimic. Nu faci nimic! Toată lumea muncește, își câștigă existența cinstit, numai tu trăiești fără nici un căpătii!

PATRICIU (explodind, către Tata): Și, tu cu ce te-ai ales, tată, că ai muncit 44 de ani ca un rob, în ture de zi și de noapte?! Cu un picior în fund! Nici măcar un baston nu ți-au cum-părat, cum am auzit că se obișnuiește prin alte părți... când ies oamenii la pensie!

TATA (întorcându-se din drumul spre ieșire): N-am muncit toată viața ca să vină cineva să-mi strângă mina la sfârșit, să-mi dea o floare sau un baston! Și să-mi spună „noapte bună“!

PATRICIU (venind spre el ca într-o rememorare): Atunci, de ce-ai muncit? Ca să muncești, pur și simplu? Ca să-ți umpli timpul? Ca să nu te plictisești? Ca să-mi oferi mie un exemplu?! Ca să cumperi boarfele astea din casă, care nu s-ar vinde nici cu doi lei la piața de vechituri?

TATA (furios): Îți interzic să...

PATRICIU: Păi, sigur, treci imediat la represalii. Îmi interzici. Ce-mi interzici?

TATA: Să mă judeci pe mine!

PATRICIU: Tată, de ce nu vrei să înțelegi că munca nu poate fi un scop în sine?! De ce nu vrei să înțelegi că ai trăit fără sens?! La voia întâmplărilor și evenimentelor...

TATA (ieșindu-și din fire): Fără sens? La voia întâmplărilor și evenimentelor? Eu, care munceam 24 de ore din 24, și care strigam în fața ministrilor: „Loc, loc, faceți loc puterii noastre de muncă?“

MAMA (cu revoltă): Ești un... ești un... un om fără inimă! Patriciu, tu gin-dești împotriva firii! Tu habar n-ai

ce vremuri am trăit noi... (Întorcându-se către ceilalți.) Voi habar n-aveți de frământările noastre, noapte de noapte, aici, în casă, cu scrumiere pline și carnețelul de cheltuieți, socotind până la ultimii bănuți... Ca să vă creștem, să nu vă lipsească nimic după război, în orașul ăsta plin de copii de bani-gata, de fii de doctori, de avocați și de funcționari la bancă...

PATRICIU (continuând): Dar eu nu vreau, tată, să repet experiența ta de viață! Eu nu cred că munca e o fericire.

TATA (apăsător, solemn): Eu mi-am găsit fericirea prin muncă!

PATRICIU (sceptic): Și, tu vrei să spui, tată, că ai fost un om fericit?

TATA (rămânând cu gura căscată; după câteva clipe, izbucnind): Pleacă de-aici! Pleacă! Nenorocitul! Da' din ce crezi că te-am crescut pe tine? (Către ceilalți.) Din ce credeți că v-am crescut pe voi toți? Am muncit până mi-au ieșit ochii din cap!

PATRICIU (dându-și seama că a greșit, implorând): Tată, iartă-mă. Iartă-mă.

TATA (vorbind singur): ...Eu n-am vrut să fac „gaură-n cer“... Nu mi-am dorit o „viață de excepție“!

PATRICIU: Iartă-mă. Uneori, parcă nu mai sînt eu. Spun prostii. Simt nevoia să te provoc...

TATA: Între noi doi e istorie! Învață întâia istoria asta!

PATRICIU (disperat): Dar eu te iubesc și te admir, de fapt, tată, pentru... te admir că ai rămas în picioare în vremuri atît de tulburi...

(Tata își duce mina la piept și recade în fotoliu. Patriciu și ceilalți se reped spre el să-l ajute. Tata îl îndepărtează.)

TATA (către Patriciu): Pleacă de-aici... Pleacă! Om de nimic ce ești! Nu-ți doresc decît să ai un fiu ca tine, care să-ți scoată peri albi și să te îmbolnăvească de inimă. Cum m-ai îmbolnăvit tu pe mine.

PATRICIU (în culmea disperării): Iartă-mă!

TATA: Pleacă, n-auzi?! Ieși afară! Imediat!

(Patriciu se ridică în picioare. E derutat. Cere ajutor, din priviri, Mamei. Fără ecou. Patriciu ridică din umeri în semn de nedumerire și de regret. Apoi face cițiva pași spre ieșire. Se întoarce, vrea să spună ceva, renunță și iese. O vreme se aud pașii lui Patriciu îndepărtându-se pe trepte.)

MAMA (apropiindu-se de Tata): Te simți bine? (Tata încuviințează, Mama se ridică neliniștită și se plimbă, frîgîndu-și miinile.) Poate că, totuși, nu

trebuia să-l dai afară... (Privire în urma lui Patriciu.) Unde-o să meargă iar ? (Amintindu-și.) Și nici n-a apucat să mănince. Unde-o să doarmă ? Iar, vagabond dintr-un oraș într-altul ? (Disperată.) Nu mai pot îndura chinul ăsta ! Nu mai pot ! Nu mai pot ! TATA (impresionat) : Bine. Du-te și cheamă-l înapoi.

(Mama iese și-l strigă pe Patriciu de cîteva ori. Nu răspunde nimeni. Mama se întoarce singură, tristă, bolnavă. Dă

cu ochii de ceilalți, de Adriana, Vadim, Dan.)

MAMA (revoltată) : Rușine să vă fie ! V-am chemat la noi pentru că tatăl vostru împlinește 65 de ani... Și am fi vrut ca măcar astăzi să petrecem în liniște, cîteva ore, ca o familie ade-vărată...

(Dan, Adriana, Vadim se privesc con-sternați. Cîteva secunde, scena rămîne așa. ca într-un stop-cadru.)

ACTUL al II-lea

Același decor. Lumină slabă. Zgomot de tipografie, de linotip. Secretarul responsabil de redacție citește, în prim-plan, spalturile unor articole venite din tipografie, mormăie un fel de cîntec, taie din articole, pune titluri etc. Pe acest fond izbucnește în scenă, cu un exemplar de ziar desfăcut în mină, Reporterul. E revoltat, gata să spulbere totul, ca o furtună. Secretarul responsabil de redacție, un om scund, gras, transpirînd abundent, îi iese în cale, surizînd și satisfăcut.

SECRETARUL (înaintează spre Reporter cu mîna întinsă) : Ai văzut ? A apărut ca-n marile cotidiane, cu titlu clișat, cu vignete, cu brizbizuri. Toată lumea îl citește, pe stradă, în tramvai, în troleibuz. Are un succes mortal ! Mortal !

REPORTERUL (care trece prin toate stările furiei) : Ce-ai făcut, nenorocitul ? ! (Clătîind din cap, luîndu-l pe Secretar de reverele hainei.) Ce-ai făcut ? Ce-ai făcut ? (Secretarul responsabil de redacție a rămas siderat.) Ce te-am rugat aseară, la plecarea din redacție ? Ce ? Spune ! Să nu divulgi numele omului !

SECRETARUL (cu o expresie severă) : Nu se putea altfel ! (Intransigent.) Noi nu sîntem publicație literară, unde numele personajelor se inventează...

REPORTERUL (izbucînd) : Îți dai seama ce-ai făcut ? L-ai aruncat pe băiatul ăsta în groapa cu lei !

SECRETARUL (continuîndu-și ideea) : Noi operăm cu cel mai strict concret !

REPORTERUL (la fel) : ...Și nu are nimic de gladiator în el ! (Scuturîndu-l.) Înțelegi ?

SECRETARUL (smulgîndu-se din strîsoare) : Și, dacă mă întreba cineva : „păi bine, măi tovarășe, cine e individul ăsta și pe ce planetă trăiește”, ce făceam ?

REPORTERUL (strigînd) : Dar aici nu concretul imediat, statistic, adresa exactă și starea civilă contează, ci fenomenul...

SECRETARUL : Dimpotrivă, trebuie să se vadă că e un caz, un caz izolat... singular !

REPORTERUL (citînd demonstrativ, din memorie, cu degetul arătător ridicat în aer) : „Opinia publică se interesează mai puțin de exactitatea faptică a cutărui sau cutărui caz, decît de esența lui morală, prin care își produce efectul !”

SECRETARUL (neîncercător) : De unde-ai mai luat-o și pe-asta ?

REPORTERUL (răspicat) : Marx ! Marx despre presă ! (Cu dispreț.) Mai citește și tu, din cînd în cînd, o carte...

SECRETARUL (după un moment de incurcătură, făcîndu-se că-și reia lucrul) : Dacă nu-i dădeam numele, cititorii ar fi putut să creadă că e un personaj inventat, fals ! Trăim într-o lume care nu mai suportă ficțiunea ! Doar reportajul concret și exact. Documentul !

REPORTERUL (ostînd disperat) : Nu înțelegi nimic. Nimic. (Explicînd.) Cu numele schimbat pe care ți l-am propus, sau cu inițialele, fără adresă exactă și buletin de identitate... salvam aparențele astea birocratice. Și, mai ales, salvam un om !

SECRETARUL (amenințător, cu degetul arătător) : N-ar fi fost corect !

REPORTERUL (arătînd ziarul) : Dar, așa, e corect ? Îți dai seama ce-am făcut ? Am sacrificat un om, o familie ! Ce-ai zice dacă te-ai trezi tu, dintr-odată, erou de anchetă ? Ce-ai

zice? Cum ai reacționa? Ce-ai zice despre reporterul *ăla... ăla care... „te-a dat“* la ziar?!

SECRETARUL (*ezită un moment*): Uite ce e, chestiile astea sînt de domeniul imposibilului și nu mă interesează!

REPORTERUL (*strigînd*): Dar i-am promis băiatului ăsta că nu-i voi da numele, înțelegi? (*Ridicînd tonul.*) Altfel, cum crezi că intram în amănunte atît de delicate, de intime?

SECRETARUL (*care continuă să corecteze șpalturile*): Nu mă interesează! Astea sînt trucuri de-ale tale, de gazetar dat dracului! ...De reporter de scandal.

REPORTERUL: Asta numești tu scandal?!

SECRETARUL: Tu ai acceptat să faci ancheta asta! Așa că...

REPORTERUL: M-am dus acolo convins că am de scris un reportaj de rutină despre veșnicul vagabond care trăiește din expediente și-și bate joc de tot... Și, cînd colo, am dat peste un băiat ieșit din comun, un băiat nemai-pomenit, care... (*prăbușindu-se în fotoliu.*) Sînt înnebunit cînd mă gîndesc ce face băiatul ăsta acum, cu gazeta în mînă... Cît e ceasul? (*Își răspunde singur.*) 12! Pînă la ora asta, orașul a avut tot timpul să comenteze reportajul pe toate fețele! (*Refuză să se gîndească.*) E îngrozitor! Și doar i-am promis!

SECRETARUL (*luminat de o idee*): Știi că mi-ai dat o idee?!. (*Dintr-o dată, mobilizat.*) Ce-ar fi să publicăm niște reacții, niște ecouri? Să provocăm niște opinii, niște atitudini care să condamne stilul de viață al lui Patriciu Grigorescu?

REPORTERUL (*categoric*): Ai înnebunit?! Cum o să facem una ca asta? *Avem dreptul să scriem despre un om, dar nu să-l distrugem!*

SECRETARUL (*grăbit*): Atunci, descu-că-te singur și lasă-mă-n pace! O să trimit pe altcineva să se ocupe de chestia asta! Și mai termină, domnule, cu stilul ăsta milostiv și melodramatic! Nu e demn de tine. Zău așa...

REPORTERUL (*definitiv, sentențios*): Și dacă băiatul ăsta se duce și se aruncă de pe blocul-turn, cu ziarul ăsta în mînă?! Ce opinii mai publicăm atunci? Ce-am rezolvat?

SECRETARUL (*dur*): Treaba lui! Un om care nu e în stare să-și îndure urmările propriei sale greșeli și se sinucide, își merită soarta. Nu-ți face probleme de conștiință. Băiatul e vinovat. Trăiește ca un parazit. Își umilește părinții, îi exploatează la sînge. (*Furibund.*) Trebuie înfierat, demascat, judecat și pedepsit de opinia publică. (*Bătîndu-l satisfăcut pe umăr, con-*

cedîndu-l.) Și reportajul, te asigur, e excelent scris. E mortal!

REPORTERUL (*trist*): Și tocmai acum, cînd mi s-a părut că a înțeles niște lucruri...

(*Secretarul responsabil de redacție ră-mine în spatele său, pe gînduri, apoi ridică din umeri, indiferent, cu șpalturile desfăcute, în mînă, și se retrage grăbit, preocupat. Reporterul e frămîntat, chiar disperat. Se așază nehotărît pe brațul unui fotoliu, rupînd ziarul în bucăți și aruncîndu-l la coșul de gunoi. Apoi se lasă în fotoliu, acoperindu-și fața cu mîna. În acest moment, trenul-fantomă își proiectează iarăși luminile ferestrelor în decor, dar fără nici un zgomot. Ca în vis.*)

Apare Patriciu, care se plimbă prin fața lui, fumînd. Ca într-o rememora-re. Reporterul se trezește, pur și simplu, cu Patriciu în fața ochilor. Patriciu ride.)

REPORTERUL (*ridicîndu-se brusc*): Pe unde umbli, domnule? Colegii de redacție m-au înnebunit. Ancheta asta trebuia tipărită de mult! De două zile! (*Oftînd.*) Ești formidabil! (*Se reasăază în fotoliu.*)

PATRICIU (*oftează*): Cred că sînt... Cred că sînt vreo 72 de ore de cînd n-am dormit. E fantastic, e pur și simplu fantastic organismul ăsta. Trag de el în toate părțile și n-are nici pe dracu'!

REPORTERUL (*intrigat*): Ce s-a-nîmplat?

PATRICIU (*sufîind fumul*): O aiureală! Nici eu nu știu. Am pornit să caut un pachet de țigări și m-am trezit în sala de așteptare de la Baia Mare... La șase sute de kilometri de aici... Să știți că m-a întors pe dos ideea că veți scrie despre mine. Zău. (*Hotărît.*) Am vrut să scap de dumneavoastră!

REPORTERUL (*oftînd*): De ce, mă omu-le? Doar ți-am promis...

PATRICIU: Totuși, totuși, lumea mă cunoaște și mă tem că o să-și dea seama că e vorba de mine.

REPORTERUL: Și-atunci, ce facem? (*Surizînd.*) Nu mai donăm sînge?

PATRICIU (*iluminat*): Vreți să mergeți împreună cu mine să donăm sînge?!

REPORTERUL: Vreau. Dar... (*Arătînd spre el.*) Cred că în halul ăsta de oboseală...

PATRICIU (*lăsîndu-se pe podea, într-un cot*): Aveți dreptate. Aveți dreptate. Sînt praf și pulbere... (*Trage adînc fum de țigară în piept.*) Țineți-vă bine!

REPORTERUL: Poftim?

PATRICIU: Țineți-vă bine! Ceea ce vă spun acum o să vă dea niște dureri de cap...

REPORTERUL (*jucindu-se*): Capul mă doare de mult... (*Privind împrejur.*) Dacă nu m-ar dura, aş duce-o foarte bine pe planeta Pământ.

PATRICIU (*trage din nou fumul țigării adinc în piept și privește, la rindul său, de jur-împrejur*): Știi, m-am hotărât să fac înconjurul lumii...

REPORTERUL (*ului*): Cum ai spus? N-am înțeles.

PATRICIU (*accentuând*): M-am hotărât să fac înconjurul lumii! (*Reportorul pare în continuare consternat.*) Vorbesc serios. (*Entuziasmat.*) Fac rost de-o barcă solidă, m-am și gândit din ce, din cauciuc, dintr-un cauciuc special armat cu fibre de sticlă... Fac rost de visle, de pinze, de coniac, de haleală, de salam de Sibiu, de un aparat de emisie-recepție, și mă lansez prin Marea Neagră, prin Marea de Marmara, prin Mediterana, prin Atlantic... pe drumul lui Magellan... (*Reporterul a încremenit cu creionul și blocnotesul în mână.*) Vă dați seama ce-nseamnă asta? Va fi o călătorie unică în istorie. Un român face înconjurul lumii.

REPORTERUL (*dezamăgit*): Într-o barcă de cauciuc?! Fiiss!! (*Patriciu face semne să fie ascultat mai departe.*) Bine. Zi-i mai departe. Sint curios unde vrei să ajungi. Dar, te previn, dacă-ți bați joc de mine... (*glumind*) ai greșit rău adresa!

PATRICIU (*continuând cu însuflețire*): Știi cum fac rost de bani? Am o idee genială. De fapt, de asta v-am și căutat acum. Oricum veți scrie despre mine. Dar, în tot răul, putem face și-un bine. (*Trăgându-și răsuflarea și stingând țigara.*) O să vă rog să strecurați în reportaj câteva cuvinte, mai bine zis un mesaj al meu, pe care să-l culegeți așa, între ghilimele, pentru „Post restant”. Mă ascultați? (*Reporterul, care rămăsese pe gânduri, se trezește și încuviințează.*) Vreau să fac rost de sticle goale! (*Reporterul e șocat.*) Gândiți-vă! Pentru fiecare sticlă sau borcan, iau un leu sau cincizeci de bani. Și, dacă puneți la socoteală toți băieții și fetele care sînt de acord cu ideea asta, a mea...

REPORTERUL (*care-și aprinde, la rindul său, o țigară și se întoarce amuzat la conversație*): Vezi să păstrezi câteva sticle goale și pentru mesajele de S.O.S. lansate la apă în caz de primejdie...

PATRICIU: Bineînțeles! (*Realizând că Reporterul își bate joc de el, se ridică și se plimbă furios prin scenă.*) În felul ăsta nu mai discutăm! Dacă nu aveți încredere în mine, nu are rost să mai...

REPORTERUL (*grav*): Uite care e povestea, Patriciu Grigorescu: eu cred despre mine că sînt un om în toate mințile. Dar, din clipa asta, mă îndoiesc că dumneata ești egal cu mine în această privință.

PATRICIU: Cum să vă conving că intenția mea nu e o utopie sau... o nebulie? (*Descoperind ideea salvatoare.*) Aș fi în stare să pornim împreună pe mare, dacă m-ați crede și dacă m-ați ajuta. Vă ofer un subiect de reportaj absolut senzațional! (*Reporterul devine brusc atent.*) Dumneavoastră aveți autoritate, aveți cunoștințe și... prieteni cu funcții de răpundere, probabil... Aveți putere de convingere... Ați ști să puneți problema acolo unde trebuie.

REPORTERUL (*convins aproape, apoi scuturînd din cap*): Nu. Nu. M-ar crede nebun. M-ar crede și pe mine nebun!

PATRICIU (*izbucînd, disperat*): Oare e chiar atît de imposibil de realizat așa ceva? Thor Heyerdahl a pornit la drum, la început, cu o ambarcațiune de te apuca mila. Trebuie să fii într-adevăr nebun ca să faci așa ceva?! Ei bine, dacă trebuie, atunci sînt și eu nebun! Prea e lumea plină de oameni normali. Trebuie să existe și cite un om atîns de o nebulie frumoasă, ca asta. (*Sperînd.*) Nu vreți să fiți, și dumneavoastră, un nebun frumos ca mine?

REPORTERUL (*surizînd*): Aproape că m-ai convins. Dar de unde să știu eu că dumneata, asociatul meu la nebunia asta, nu ai cumva rău de mare, sau halucinații, sau, pur și simplu, o sensibilitate pentru frigurile galbene?

PATRICIU (*arătîndu-i obrazul*): Le iau pe toate astea ca o glumă de prost-gust. (*Schimbînd tactica.*) Fiți atent! (*Scoate dintr-un raft de bibliotecă două volume cartonate.*) Ceea ce vedeți aici sînt, de fapt, jurnalele de bord ale unor călătorii, deocamdată imagine, în jurul lumii. Redactate de mine! Una, chiar într-un balon.

REPORTERUL (*pauză, ezitînd dacă merită să-i spună sau nu*): Eu nu sînt, a priori, împotriva unei asemenea călătorii în jurul lumii. Ba, mai mult! Am visat-o și eu. Și o mai visez încă. Și m-ar tenta grozav să scriu un reportaj dintr-o astfel de călătorie, dar... dar... Între călătoriile astea imagine și cele reale e, deocamdată, o diferență enormă. (*Frămîntat, căutînd un alt argument.*) N-avem încotro, trebuie să ținem seama de niște... realități! De niște... granițe! De limitele „apelor teritoriale”.

PATRICIU (*infrint*): E groaznic! Totul îmi iese pe dos. Merg dintr-o greșeală în alta. (*Strigînd.*) Unde e profesorul de matematică care nu ne-a învățat nici măcar formula greșelilor?!

REPORTERUL: Nu există o formulă a greșelilor. După cum nu există o formulă a succesului.

PATRICIU: Există, există. Unora le reușește totul în viață.

REPORTERUL: Da. De acord. Dar tu ai viața asta înainte.

PATRICIU: Cine spune asta?

REPORTERUL: Toată lumea!

(*Reapar, în semiîntineric, Tata, Mama, Adriana, Vadim, luminați de reflectoare, ca în actul anterior.*)

PATRICIU (*aproape plînd, către Reporter*): Credeam că singura salvare din marasmul ăsta e plecarea în larg.

TATA: Nu e o soluție. Nu te poți regăsi pe tine fugind de tine.

MAMA (*speriată*): Fugind? Unde?

PATRICIU: ...La Capul Bunei Speranțe, mamă.

REPORTERUL: Capul Bunei Speranțe e în noi înșine. (*Arătînd spre piept.*) E aici, unde ne bate inima.

ADRIANA (*cu căldură, apropiindu-se de Patriciu*): Patriciu, Patriciu, înțelege că toată lumea asta ține la tine și nu vrea altceva decît să te salvezi. Ție îți trebuie un colac de salvare înainte de a intra în mare. Tu nici măcar nu știi să înoți!

PATRICIU (*dînd din cap, obosit și trist*): Bine, bine, am înțeles. Renunț și la visul ăsta... Așa cum am renunțat la toate visurile de pînă acum. Cînd am vrut să mă fac aviator... (*zîmbește*) nu m-a lăsat mama. Cînd am vrut să mă fac pictor, nu m-a lăsat tata. Cînd am vrut să mă fac actor, n-au vrut nici mama, nici tata.

REPORTERUL (*cu durere*): Și, ce-ai vrea să faci de-acum încolo...? Încotro?

PATRICIU (*suride, cu tristețe, către Reporter*): Oh, eu aș vrea să fac multe, foarte multe lucruri... care nu se pot face.

REPORTERUL: De pildă...

PATRICIU (*surizînd visător*): De pildă... să fac o călătorie în jurul lumii, așa cum v-am mai spus... Să ajung o glorie a fotbalului intercontinental, să inventez medicamentul împotriva cancerului, să demontez, într-o noapte, sub lună, focoasele tuturor bombelor nucleare de pe pămînt, să bat recordul de rezistență și de izolare într-o peșteră, la mare adîncime... Să urc pe Everest... (*Ride trist.*) Și așa mai departe.

REPORTERUL (*copleșit*): E adevărat. Cam multe lucruri pentru o singură viață.

PATRICIU (*aproape rușinat de el însuși*): Boala mea e că trăiesc prea mult în imaginație, nu?

REPORTERUL: Nu e rău, dar trebuie să te hotărăști odată să faci ceva și în realitate. În viața de toate zilele... Viața nu e numai vis...

TATA: Sau utopie.

PATRICIU (*trist*): Dar viața trebuie trăită cu imaginație... *Altfel, aș muri de plictiseală!* (*Trece din nou prin fața scenei, proiectîndu-și luminile ferestrelor în decor, trenul de seară, într-un zgomot obișnuit. Toți cei din scenă îl urmăresc încrămeniți, în afară de Patriciu, care parcă îi numără ferestrele, lăsîndu-se pămuit de lumină. Către Reporter.*) Dacă ați ști cîte trenuri din astea am pierdut eu pînă acum! Și, de la o vreme, oricît mă grăbesc, oriîncotro, nu mai ajung la timp, la nici un tren... la nici un tren...

TATA: Nu toate trenurile duc la țintă. (*Controlîndu-și ceasul de buzunar.*) Trebuie să știi să alegi trenul în care te urci. Dar, mai întîi, trebuie să știi încotro mergi. Pentru ce mergi.

MAMA (*dojenitor*): N-ai avut niciodată încredere în noi. Ne-ai ocolit. De ce?...

(*Intră în goană, agitat, Dan.*)

PATRICIU (*sceptic*): Ce-mi puteați spune voi? Să nu mă aplec pe fereastră, să nu stau în curent, pe culoar, să nu mă urc pe acoperiș și să nu călătoresc pe scară, să nu trag semnalul de alarmă, și așa mai departe... cum le-ați spus și fraților mei. Ascultători și cuminți. Numai că eu vreau ceva mai mult de la viață decît au avut ei...

DAN (*sec*): De-ai-a tragi tu semnalele de alarmă prin trenuri?

(*Patriciu tresare, ceilalți se întorc fulgerați, nedumeriți, spre Dan.*)

MAMA (*ducîndu-și mîna la gură*): Nu se poate! (*Către Dan.*) Tu glumești acum... (*Speriată.*) A făcut el asta?

DAN: Da. A tras semnalul de alarmă în acceleratul 402. Alaltăieri. A fost prins și amendat. Nota de plată o să vină (*arătînd spre părinți*) tot pe adresa voastră.

ADRIANA (*izbucînd*): Ei nu, că asta-i culmea! Băiatul ăsta trebuie internat la nebuni.

MAMA: Adriana, nu e momentul. Lăsați-l în pace... Nu mai vreau scandal. M-am săturat!

TATA : Dar nu-nțeleg. De ce ? De ce să facă el una ca asta ? Doar, de cînd era mic, i-am spus să nu cumva... să nu tragă semnalul de alarmă, că oprește trenul, intră oamenii în panică și întîrzie de la treburile lor, uneori, foarte importante... foarte... foarte importante.

REPORTERUL (*amintind în surdină*) : Un semnal de alarmă trebuie să fie o revoluție în conștiință... Nu ?

TATA : De ce ? De ce, Patriciu ?

DAN (*izbucînd*) : Ca să se împotrivescă ! Din spirit de contradicție ! Ca să ne sfideze pe noi, ceilalți, „ascultători și cuminiți“.

PATRICIU (*venind în prim-plan, vorbind singur*) : Era noapte. Eram tulburat, eram nemulțumit... Lîngă mine, o femeie își alăpta copilul, prin somn; alături, o bătrînă cu părul complet alb mergea la înmormîntarea fiului ei, strivit într-un accident de muncă... Dincolo, un fost combatant de război în drum spre sanatoriu, apoi un șofer care mergea la Brașov sîși ia în primire autocamionul după reparații capitale, un constructor de poduri, o profesoară de matematică... și, pe culoar, cîțiva tineri eliberați din armată, care ascultau muzică de dans cu tranzistorul dat la maximum... (*Se aude din nou, apropiindu-se, trenul ; pînă cînd ferestrele se reflectă în decor.*) Și, dintr-odată, beat cum eram — nu mai băusem niciodată atîta „Triple sec“ — mi s-a părut că sînt singurul călător fără țintă din trenul acela. Încotro, bătrîne ? — m-am întregat. Am intrat în panică. M-am ridicat, am tras semnalul de alarmă pînă am rămas cu el în mînă.

(*Se aud frînele trenului scrișnind violent și voci de oameni strigînd cuvinte neînțelese. Reporterul se apropie din nou de Patriciu. Se așază lîngă el. E zguduit. Ceilalți rămîn încremeniți, prăbușiți în spatele lor.*)

REPORTERUL (*după un timp*) : Nu înțeleg. Nu înțeleg de ce, de ce-ai făcut asta. Știi că o să-i doară. Poate că, făcînd prostia asta, le-ai scurtat viața cu cîțiva ani...

PATRICIU : Băusem, turnasem în mine atîta „Triple sec“, o băutură oribilă pe care nu v-o recomand, încît mi s-a părut că, dacă trag semnalul, pot opri timpul în loc... (*Nu e mulțumit de explicație, e frămîntat.*) Nu știu. Nu știu. Uneori, am impresia că-mi pune cineva viața în scenă, ca să-și bată joc de mine, ca să mă verifice. Să vadă dacă merit să trăiesc.

REPORTERUL : Viața ne-o punem în scenă singuri, fiecare, cum ne pricepem.

PATRICIU (*disperat*) : E îngrozitor. Îmi vine sîmi fac harakiri.

REPORTERUL (*ezită dacă are rost să-i spună sau nu*) : Știi... am și eu un frate ca tine. Un frate mai mic, care e supărat pe toată lumea, că n-a reușit el în viață... (*Apropiindu-se cu înțelegere frățescă de Patriciu, îl prinde cu amîndouă mîinile de după cap și îl privește în ochi.*) Fratele ăsta al meu visa, tot așa, o multime de lucruri și a avut proasta inspirație să creadă că timpul stă pe loc, că-l așteaptă pe el. Pînă cînd se va hotărî să facă totuși ceva, într-o zi. Și știi ce-a făcut, pînă la urmă ? A fost obligat să-și ia o meserie care nu-i place, să se căsătorească cu o femeie pe care n-a vrut-o, să crească niște copii pe care nu i-a dorit și să rămînă fără dinți în gură, din neglijență, din nesimțire ! (*În semn de atenție.*) Știi ce înseamnă să rămii fără dinți, la 27 de ani ? Să nu mai poți mușca ? ! Să nu poți strînge dinții, cînd îți vine să urli ? !

PATRICIU (*frămîntat*) : Pînă la urmă, găsesc eu soluția... Marile hotărîri le iau în singurătate. (*Zimbînd încrezător în forțele sale.*) Vom trăi și vom vedea !

REPORTERUL (*îndepărtîndu-se și întorcîndu-se, dezamăgit*) : Vom muri și vom vedea ! Cineva, un înțelept trist, spunea așa. Dar asta nu e o soluție.

(*Reporterul se retrage. Izbucnesc glasuri care se aud de pe stradă. Ceilalți din scenă se agită mereu, descumpăniți, în timpul dialogurilor care urmează, pe bandă de magnetofon, creînd senzația de neliniște, de oameni care nu-și mai găsesc locul. Cineva îi aruncă lui Patriciu o revistă. Acesta o desface și o citește stupefiat.*)

PRIMA VOCE : Lume, lume ! Veniți să-l vedeți pe Patriciu Grigorescu !

A DOUA VOCE (*ca la circ*) : Inamicul public numărul unu al celor care ridică din umeri și se fac că plouă.

A TREIA VOCE : Un „vagabond“ (*arătînd o revistă*) în două sute de mii de exemplare !

PRIMA VOCE : Cel mai mare trișor la poker al tuturor timpurilor !

A DOUA VOCE : Monstrul (*citind din revistă*) din Blocul OD 111, cartierul Izvoarelor, strada Cavalerul rozelor, numărul 13 bis !

A TREIA VOCE : Creierul electronic. Enciclopedia ambulantă !

A DOUA VOCE : Omul care și-a donat inima doctorului Christian Barnard.

PRIMA VOCE (*citind din revistă*) : Un candidat la Premiul Nobel pentru can-doare !

A DOUA VOCE : Cel mai liber om din lume !

PRIMA VOCE : Un erou al timpului nostru : o victimă a propagandei împotriva somnului !

A TREIA VOCE : Patriciu Grigorescu, zis Quinta royală ! Zis domnul Periscop !

A DOUA VOCE : Spaima fiicelor de profesori universitari.

A TREIA VOCE : Omul care va face in-conjurul lumii într-o barcă de cauciuc...

PRIMA VOCE : ... cumpărată pe sticle goale !

(Se aude, de pretutindeni, un concert de sticle goale care se adună, se ciocnesc, se sparg. Se aud alte voci, dintr-o parte și alta a scenei. Cineva aruncă de sus cu flori.)

PRIMUL TÎNĂR (îmbrățișindu-l) : Ești formidabil, Pat. L-ai dat gata pe gaga zeta în mină și citești. Am văzut eu unul gata să-l calce mașina, la intersecție... Cu ziarul deschis, ca la bibliotecă...

AL DOILEA TÎNĂR : Tot orașul vuieste. Toți oamenii umblă pe stradă cu gazeta în mină și citești. Am văzut eu unul gata să-l calce mașina, la intersecție... Cu ziarul deschis, ca la bibliotecă...

AL TREILEA TÎNĂR : O să ajungi bibliografie obligatorie la facultate...

AL DOILEA TÎNĂR : Toată lumea te caută. Toți gagii din oraș ! Vor să te sărbătorească la cafenea. Cu șampanie bine frapată ! Și caviar !

PRIMUL TÎNĂR : Cîțiva au propus să dea numele tău unei străzi.

AL DOILEA TÎNĂR : Se gîndesc chiar să-ți comande un bust.

(Rumoarea din jur crește. Se aud glasu-ri ca pe stadion, la un meci de fotbal. Patriciu privește dezarmat, dezamăgit, în gol. În vreme ce larma se potolește, se aprind încet luminile în planul doi, unde se agită Mama, Tata, Adriana, Vadim, Dan, într-o scenă frămîntată, de familie. Vadim citește fragmente din articolul publicat în revistă ; ceilalți ascultă și se plimbă nervoși în jurul său.)

VADIM (citind) : Nicolae Paraschiv, inginer la întreprinderea „Electronica” : „După părerea mea, Patriciu Grigorescu este un inadaptabil”. Ion Banga, maistru-turnător la întreprinderea „Solidaritatea” : „Vinovați de situația în care se află Patriciu Grigorescu sînt în primul rînd părinții săi, care nu l-au înțeles și nu l-au ajutat la timp”. Alexandra Capizisu, profesoară la Liceul 26 : „Un personaj de esență tragică. Un om care nu-și găsește locul, într-o societate care-i oferă toate po-

sibilitățile ca să se realizeze. Vinovăția îi aparține în exclusivitate”. Radu Abrudan, pensionar, str. Codobaturei nr. 15 : „Cred că băiatul ăsta n-a fost bătut la timp !”

(Se aud bătăi în ușă, sună soneria. Toți cei din scenă tresar, bătăile și semnalele soneriei se repetă alarmant, urmate de strigătele unor tineri care-l cheamă pe Patriciu.)

DAN (luîndu-și inima în dinți) : Cine e ? Cine-i acolo ?

O VOCE : Noi. (Hohote de ris.)

ALTĂ VOCE : Sintem niște prieteni de-ai lui Patriciu și vrem să-i vorbim. E-acasă ?

DAN (furios) : Nu-i acasă ! (Rumoare pe scări.)

O VOCE : Și cînd vine ?

DAN : Nu știm... (Iarăși rumoare pe scări.)

ALTĂ VOCE : Avem cîteva sticle goale de șampanie și de vodcă, pentru el... Unde le lăsăm ? Le lăsăm aici, pe trepte ? E bine ?

(Clinchete de sticle goale, rumoare de voci pe scări, hohote de ris, zgomote de pași care se îndepărtează, lătrături de ciini.)

VADIM (continuă lectura) : Partenie Coțol, jurist : „E de mirare cum a fost omis Patriciu Grigorescu din evidențele noastre. Pentru că noi păstrăm evidența exactă a tuturor tinerilor fără ocupație din sector. Și purtăm, din cînd în cînd, discuții serioase, mobilizatoare, cu ei, îndreptîndu-i, orientîndu-i spre un loc de muncă sau altul.” Ștefana Pădureanu, medic, Policlinica numărul 1 : „Ca medic, pot să vă spun că un individ cu astfel de comportament ține de domeniul psihiatriei. Ceea ce face inutil orice comentariu. Băiatul ăsta e nebun.” (Pauză, în care Vadim privește pe rînd spre cei din scenă.)

TATA : Ce porcărie !

MAMA : E îngrozitor !

ADRIANA : Poftim ! Asta e urmarea faptului că ați acceptat să stați de vorbă cu ziaristul ăla sinistru ! Eu mi-am făcut datoria ! V-am avertizat ! (Sună telefonul. Răspunde Adriana.) Da.

O VOCE : Cu Patriciu Grigorescu, vă rog.

ADRIANA : Cine-l caută ?

O VOCE : O admiratoare.

(Adriana trîntește telefonul. Se aud din nou bătăi în ușă. Sună din nou soneria de la intrare. Semnalele soneriei și bătăile în ușă se amplifică. La fel, semnalele sonore ale telefonului.)

TATA (*strigind*): Ce doriți? Cine sunteți?

O VOCE STRIDENTĂ: Sintem un grup de turiști din Vatra Dornei. Sintem în trecere prin oraș... Am citit articolul din ziar și vrem să-l cunoaștem pe Patriciu Grigorescu.

TATA (*enervat pe semnalele sonore ale telefonului, ridică și receptorul*): Da. Cine-i?

DAN (*către cei de-afară*): Și, ce doriți de la el?

O VOCE STRIDENTĂ: Să-l cunoaștem și să stăm de vorbă cu el. Poate vine să lucreze cu noi, la stațiunea meteorologică...

ADRIANA (*izbucind*): Asta-i mai lipsă: un post de meteorolog! Responsabil cu ploile!

TATA (*în receptor*): Nu mai răspunde la numărul ăsta. Patriciu Grigorescu s-a mutat...

VOCEA DIN TELEFON: Și nu știți ce număr are?

TATA: Nu! (*Tristește receptorul.*)

DAN (*către cei de afară*): Căutați-l prin restaurante și pe la cafenele! (*Pririndu-și ceasul.*) E ora când dă audiențe!

ADRIANA: „Sau la Grădina Zoologică! (*De pe scări se aude rumoare de glasuuri, zgomot. Privind în culise.*) Dumnezeule! E pelerinaj... Pun pariu că e coadă până după colț. Spuneți-mi, cum o să mai ies pe stradă? Mi-e rușine de oameni. Am auzit cu urechile mele niște trecători vorbind: „Asta e sora lui Patriciu Grigorescu!“ Nu invers.

MAMA: Mie mi-e frică să nu facă o prostie tocmai acum.

DAN (*prăbușit în fotoliu*): Da... da... Tristețe curată... Tristețe curată...

VADIM (*citind în continuare din ziar, ca să acopere zgomotul*): Iancu Basiliade, psiholog, Institutul de cercetări al Academiei: „Evident, vinovați sînt părinții și frații săi, pentru atmosfera nesănătoasă în care trăiesc. Aparent, o familie plină de intenții nobile, dar măcinată de conflicte benigne, de nemulțumiri, de trădări obscure... (*Adriana smulge revista din mîinile lui Vadim și o rupe în bucăți. Vadim se ridică în picioare și vine în fața celorlalți. Se face liniște. Vadim, așezat. calm.*) Pină acum, am tăcut din bunăsimț. N-am vrut să mă amestec în treburile familiei voastre. Dar acum e rîndul meu. Am asistat la nebunia asta din ultimele zile și... Vreau să vă spun că vinovați sunteți cu toții. De cînd a început băiatul ăsta să delireze cu ochii deschiși, de cînd a nceput să fugă de-acasă, să bea și să joace poker, să viseze imposibilul. De cînd și-a părăsit primul loc de muncă! (*Scandal afară. Vadim ridică to-*

nul.) De cînd a căzut prima oară la facultate. De cînd l-ați iertat, l-ați tolerat în casă ca pe un parazit... i-ați dat de mincare, l-ați spălat, i-ați dat bani de buzunar...

MAMA (*revoltată*): Dar, ce-ai fi vrut? Să-l lăsăm pe drumuri?

VADIM (*apăsut, cu tonul și mai ridicat*): Să-l fi lăsat să se descurce singur. Să-i fi trîntit ușa-n nas. Ca să-și dea singur seama că fără muncă nu se poate trăi! (*Gălăgia de afară se potolește.*) Dar el găsea întotdeauna acasă un fel de refugiu, de adăpost clandestin... unde revenea ca să viseze că zboară prin viață pe un covor fermecat...

DAN (*de acord cu Vadim*): Asta e! Le-am spus și eu... (*Părinților.*) Trebuiau să-i trîntească ușa în nas!

MAMA (*îngrozită*): Și, ce ați fi vrut? Să-l împingem la furt? La crimă? La ce?

TATA (*în liniște*): N-am avut alt exemplu să-i dau decît pe al meu. Și, eu n-am făcut altceva toată viața decît să muncesc și să trăiesc cîstit. Am crezut că e destul.

ADRIANA (*izbucind*): Și nu te-ai gîndit niciodată, tată, că exemplul tău ar putea deveni, la un moment dat, insuportabil? Mereu și mereu tu! Deținătorul adevărului absolut! Nimeni, în casa asta, nu avea dreptul la cuvînt decît prin tine. Toată viața, tată, n-ai făcut altceva decît să dai dispoziții, să-ți asumi răspunderi, să judeci și să hotărăști în locul nostru. Tu voiai să fii, pentru noi, neapărat, unicul model de viață. Unicul! Înțelegi?

TATA (*emoționat, controlîndu-și ceasul pe care, în astfel de împrejurări, nu-l vede niciodată bine*): Am impresia că voi ați cam uitat cum v-am împins de la spate să ajungeți oameni. (*Către Dan.*) Dan se ținea de fuste, umbla cu pantaloni malagamba, făcea teatru la școala populară de artă și recita versuri în baie... ca să aibă rezonanță. Visa să se facă actor! Dracu' știe, dar, la un moment dat, în țara asta, parcă toți au vrut să se facă actori! Și mai tîrziu, la Politehnică, am avut probleme cu tine, Dane... Atunci, ca să-ți demonstrez că prin voință și prin muncă se poate obține totul, m-am înscris și eu la facultate, am terminat admîndoi odată, la fără frecvență. (*Către Adriana.*) Cu tine, Adriana, ca să intri la Teatru, am avut probleme cu carul. Am plătit un mare actor, să te pregătească. Un actor care m-a costat cîteva salarii... (*Adriana lasă ochii în pămînt.*) Și, pină la urmă, ai intrat. Cu cea mai mare medie! Am făcut bine? Am făcut rău

că m-am ținut de capul vostru, ca să ajungeți oameni ?? (*Schimbînd tonul.*) Pentru asta, pentru Patriciu, am intrat și în comitetul de părinți, la școală. Învăța excepțional, dar era mereu amenințat cu 4 la purtare... (*Cu tristețe.*) Ce ușor vă e vouă, acum, să ne trageți pe noi la răspundere...

(*Le întoarce spatele. Reîncepe și mai insistent sunatul la sonerii. Bătăile în ușă. Apelurile telefonice. Nu răspunde nimeni. Vacarm de nedescris. Toți se întorc la locurile lor în fotolii, fără să se privească în ochi.*)

MAMA (*venind lângă Dan*): Mi-e tare frică de Patriciu... (*Către Dan.*) Tu crezi că, după articolul ăsta, o să-și mai poată reface viața vreodată ?

DAN (*clocotînd*): Tu crezi, mamă, că mie îmi arde acum de Patriciu ?... Cînd mi se face rușine să ies în lume, și el umblă liniștit pe străzi...

MAMA (*se desprinde și se plimbă prin scenă, vorbind singură*): Nimeni nu are timp, de fapt, în casa asta, de Patriciu. Toți aveți probleme mai importante. Numai eu trăiesc, mereu și mereu, aici, cu frica unei nenorociri mai mari... (*Întorcîndu-se spre ceilalți.*) Știți ce i s-a întîmplat unei vecine de la etajul I ? (*Se face brusc liniște.*) Într-o zi, i-a dispărut băiatul, coleg de școală cu Patriciu... Sînt cinci ani de-atunci ! Venise acasă, de la școală, l-a chemat cineva la telefon, a vorbit cu un necunoscut, a plecat spre locul de întîlnire cu prietena lui, și n-a mai ajuns... De atunci, părinții îl caută mereu — la Morga, la Miliție, oriunde se anunță un mort de vîrstă lui, un cadavru neidentificat... Așa că degeaba îmi tot spuneți voi că lui Patriciu nu i se poate întîmpla nimic grav... nimic grav... (*Din fundul scenei apare, printre perdele albe, un pat de spital, împins de o femeie în alb. În urma ei, Medicul de gardă. Tata, Mama, Adriana, Dan și Vadim se regroupează în jurul patului de spital, pe care se află, învelit în alb și bandajat, Patriciu Grigorescu. Procesiunea ajunge în fața. Scena care urmează trebuie jucată fără stridențe. Înăbușit, ca pe culoarele unui spital. Mama, plîngînd.*) Patriciu, Patriciu... De ce ? De ce, mamă, de ce ? De ce-ai făcut asta ? Cum ai putut tu să te înhăitezi cu toate haimanalele din oraș ?... Cum ? Cum ?

DAN (*susținînd-o*): Doarme, mamă. Nu mai striga. Nu te aude.

MAMA (*continuuînd*): De ce-ai făcut asta, Pat ? De ce ? Pe cine-ai vrut tu să te răzbuni ?

MEDICUL DE GARDĂ: Nu e voie, doamnă. Nu vă apropiați. Îi faceți rău și, oricum, nu vă aude.

(*Asistenta împinge patul în culise.*)

DAN (*către Medicul de gardă*): E grav ? MEDICUL DE GARDĂ (*oștează*): Din păcate, da.

DAN: A reușit operația ?

MEDICUL DE GARDĂ (*aprinzîndu-și o țigară*): Nici nu l-am atins. Nu e de competența noastră. Noi sîntem spital de sector. Îl trimitem la Spitalul de urgență. (*Vrea să se îndepărteze.*) Urmați-l acolo...

TATA (*uluît, la început*): Să vă fie rușine ! E al treilea spital din care sîntem dați afară ! Dumneavoastră nu sînteți medic ? Nu sînteți chirurg ? Ce fel de medici de gardă sînteți ? De ce vă spălați pe mîini de răspunderea unei vieți de om ?...

DAN (*luîndu-l cu grijă de braț*): Tată, liniștește-te, te rog. Liniștește-te. (*Revenînd către Medicul de gardă.*) Nu vă înțelege. (*Revoltat, dar stăpînit.*) De ce-l pasați de la unii la alții ? De ce nu încercați măcar ? Poate că se mai poate face ceva. Vă rog ! (*Luîndu-l de-o parte.*) Vă rămîn recunoscător. Vă dăm cîți bani vreți. Numai, încercați.

MEDICUL DE GARDĂ (*obosit*): Nu e vorba de bani...

TATA (*izbucînd din nou*): Ba da ! Ba da ! De bani e vorba ! Nu vă mai saturați de bani. (*În culmea disperării, scoate portofelul plin de bani și de carnete de C.E.C. și-l aruncă în aer.*) Foftiți ! Săturați-vă de bani ! Luați-i !

DAN (*stringe banii și carnetele de C.E.C., încercînd din nou să-l calmeze*): Tată, te rog, nu te da în spectacol aici. Dacă nu vor să-l opereze, înseamnă că nu pot. Că le lipsește ceva. Sau că nu știu.

MAMA (*care l-a urmat cîțiva pași pe Patriciu*): Unde-l duc acum ? Unde ? (*Se împiedică de ceva și cade în genunchi.*) Doamne, de ce-am trăit s-o văd și pe asta ?

(*Adriana o ajută să se ridice.*)

DAN (*către Medicul de gardă, care consultă niște radiografii*): Nu se mai poate face nimic ? Vă rog, spuneți-mi, ca să știu. Să nu ne mai amăgiș.

(*Medicul de gardă ezită să-i răspundă.*)

TATA (*strigînd, către Medicul de gardă*): Sînt tatăl lui și am dreptul să știu dacă băiatul ăsta mai trăiește sau nu ! MAMA (*implorînd*): Vă rog. Vă rog. Încercați. Nu-l alungați ca pe un ciine. Vă rog. Pentru numele lui Dumnezeu, încercați ! Măcar, încercați ! E rezistent. Nu se lasă el cu una-cu două...

DAN (revoltă înăbușită): Hai să plecăm... Dumnealor nu vor să-și încarce conștiința cu un... cadavru.

MEDICUL DE GARDĂ (enervat): Foarte bine! Plecați! Părăsiți imediat spitalul! Nu aparține de sectorul nostru. Stă în alt cartier. Mergeți acolo! Și nu vă mai văitați atita. Trebuia să fi avut grijă de el înainte, nu acum.

DAN (ridicînd glasul): Le e teamă să nu moară-n spital. Ca să nu raporteze, cumva, că au avut un deces pe masa de operație. Dar poate că timpul ăsta, pe care-l pierdem alergînd de la un spital la altul, l-ar putea salva! (Apare un bărbat în vîrstă, cu părul alb. E însoțit de Reporter, din umbră.)

DAN (către Profesor): Domnule Profesor! Domnule Profesor!

PROFESORUL (întrebînd grăbit pe Medicul de gardă): Unde e tînărul? Unde e... Patriciu Grigorescu? Celebrul Patriciu Grigorescu?

MEDICUL DE GARDĂ (incurcat): Păi, tocmai acum... L-am trimis spre Urgență. Nu credeam că veniți...

PROFESORUL (sever): Trimiteți să-l aducă imediat înapoi! Intrăm în operație!

(Medicul de gardă iese pe urmele lui Patriciu.)

MAMA (venind aproape de Profesor): Vă mulțumim. Sînteți singura noastră speranță.

PROFESORUL: Nu-mi mulțumiți acum. Mai bine, mulțumiți-mi pe urmă. (Profesorul scoate dintr-o mapă predată de Medicul de gardă radiografiile și le privește în lumină, cu familia de față. Le privește fără să trădeze vreun gînd. Impenetrabil. Din culise reapare patul de spital, pe care se află întins Patriciu, bandajat, însoțit de o asistentă în halat alb și de Medicul de gardă. Profesorul, studiînd radiografiile și luîndu-l martor pe Reporter.) Nu se vede prea clar. Cine-a făcut radiografiile?

MEDICUL DE GARDĂ (dezvinovățindu-se): Nu le-am făcut noi. Nu știu.

PROFESORUL: Trebuie repetate. (Către Medicul de gardă.) Du-l mai întîi la Roentgen... Ce s-a întîmplat, de fapt? Nu înțeleg. Un accident?... A căzut?

DAN (înfierbîntat): Nu se știe precis. Unii spun că a fost bătut, că și-a pierdut echilibrul și s-a lovit de caldarîm sau de un zid. Alții, spun că, probabil, a fost aruncat dintr-un tren... sau s-a aruncat...

TATA (îndurerat): Eu cred că e vorba, pur și simplu, de o răzbunare. „Prietenii“, lui sînt de vină. I-am spus și procurorului de serviciu, și locotenentului de la Miliție, să-i cerceteze întîi și întîi pe „prietenii“ lui.

REPORTERUL (către Profesor și către ceilalți): Adevărul e că... după primele constatări la fața locului (scoate din haină un carnet cu însemnări), Patriciu trecea, pur și simplu, pe stradă și a sărit să prindă un copil care se prăbușea dintr-o clădire în flăcări. Ceilalți trecători au luat-o la goană din cauza focului și a grinzilor care cădeau. El a rămas și l-a așteptat și i-a ieșit în întîmpinare cu brațele întinse. L-a prins din aer, l-a strîns în brațe, și a alunecat pe caldarîm. Copilul n-are nimic. Nici o zgîrietură. Martorii oculari spun că, în cădere, Patriciu s-a lovit de bordură... (Cei din scenă sînt muți, înmărmuriți.) Asta e. (Către ceilalți.) Toți spun că i-au strigat să se ferească. Să fugă. N-a vrut...

(Asistentă în halat alb, urmată de Medicul de gardă, ajunge cu patul în care se află Patriciu în dreptul celorlalți din scenă. Toți se apropie să-l vadă.)

MAMA (cu căldură): Patriciu... Vorbește. Spune ceva. Noi sîntem!

TATA: Cum s-a-ntîmplat? Vorbește, băiatule. Ai făcut un lucru minunat, dar trebuia să ai grijă și de tine...

PROFESORUL (îndepărtîndu-se): Băiatul ăsta trebuie să trăiască. Lăsați-l acum în pace. Pînă nu lămurim ce s-a-ntîmplat, nu are voie să facă nici un efort...

(Profesorul, Medicul de gardă și Asistentă se întorc și ies prin fundul scenei, împingînd patul lui Patriciu.)

DAN (cu ochii la cer): În sfîrșit, bine că a venit Profesorul. Acum nu mai mi-e teamă de nimic. (Către ceilalți.) Va fi bine. Scapă. Profesorul nu dă greș niciodată!

ADRIANA: Să-i ținem pumnii... (Își aprinde, emoționată, o țigară.)

MAMA (pe gînduri): Numai să nu rămînă cu urme. Să nu rămînă infirm toată viața... (Amintindu-și.) Și de ce-a trebuit el să facă gestul ăsta?... Să iasă din comun? E un exaltat... Un... un...

TATA: De cîte ori nu i-am spus? Măi băiatule, nu te arunca fără să gîndești într-o primejdie. Stai și judecă mai întîi! Numai că băiatul ăsta și-a pierdut și instinctul de conservare!

ADRIANA (impresionată): De data asta, nu sînt de acord cu voi. N-avem dreptul să-i reproșăm nimic. A făcut singurul lucru omenesc posibil în situația asta. Așa i-a dictat lui conștiința. Mă gîndesc că ar fi putut fi copilul meu în... ar fi putut să cadă, Doamne ferește!, copilul meu, de la balcon...

DAN (potolindu-i pe ceilalți): Răbdare. Liniște. Poate scapă. E un mare neurochirurg...

(Reporterul face un pas înainte și toți se întorc spre el. Moment de tensiune. Tăcere. Nimeni nu spune nimic. Se aud zgomote de instrumente din sala de operații. Profesorul apare câteva clipe în fundul sălii, în halat de operație, cu masca și mănuși chirurgicale.)

REPORTERUL (grav, înaintind): Mă simt vinovat față de dumneavoastră... (privindu-l pe rînd)... față de toți. (Pauză mare, fără răspuns.) Să știți că aș fi putut să dispar, să nu-mi dați niciodată de urmă. Vă rog să mă credeți că mă simt răspunzător de destinul lui Patriciu și că nu am de gînd să arunc partea mea de vină în seama nimănui... (Tăcere mare, adîncă. Cei din scenă sînt frămîntați. Reporterul, continuînd.) N-o să mă las, vă promit, pînă cînd nu scriu adevărul... pînă cînd nu scriu ce s-a întîmplat cu Patriciu Grigorescu.

ADRIANA: Sigur! Acum, aveți un nou subiect de senzație. Un nou pretext de melodramă. (Exclamînd.) „Patriciu Grigorescu, salvatorul! Omul care prinde copiii din zbor, care redă surisul părinților îngroziți!”

MAMA (cu lacrimi în ochi, dar acuzator): Ați făcut o greșală mare, față de noi, nu vă veți putea plăti niciodată.

ADRIANA (izbucnind): De ce-ați mințit? De ce v-ați bătut joc de oamenii ăștia? De ce le-ați înșelat buna-credință?

DAN: Ne-ați împroșcat cu noroi! Și nu cred că meritam. Nu cred că sîntem cei mai răi oameni din lume.

TATA (sever): Ar fi mai bine să ne lăsați în pace, cu durerea noastră. Ați făcut din Patriciu un erou de bulevard și asta l-a distrus definitiv.

REPORTERUL (dînd din cap): N-am vrut. N-am vrut. Intenția mea a fost să-l ajut. Nu mi-am închipuit niciodată că un articol de-al meu va avea asemenea ecou!

MAMA: Cum credeți că va putea supraviețui loviturii morale pe care i-ați dat-o? (Arătînd spre sala de operație.) Medicii nu pot vindeca și rana asta. (Cu ochii spre cer.) Doamne, dacă ar reuși! Dacă ar reuși... operația... (Tăcere. Așteptare prelungă. Nimeni nu se mișcă.)

TATA: Ce să mai vorbim? Faceți și dumneavoastră parte din categoria nefericită a oamenilor care mai mult complică lucrurile decît...

REPORTERUL (disperat): Dar nu sînt vinovat! Doar nu vreți să spuneți că răspund eu pentru ceea ce i s-a întîmplat lui Patriciu?! (Toți cei din scenă tac. Speriat.) Nu cumva credeți

că Patriciu a ajuns aici din cauza mea?! (Tăcere. Nici un răspuns. Tăcere care-l condamnă pe Reporter. Agitație dinspre sala de operații. Iese Profesorul, grav, încruntat, frămîntat. Reporterul, ieșindu-i în întîmpinare.) Dacă aveți cumva nevoie de un donator de sînge... Eu am grupa zero.

PROFESORUL (deconcertat, apropiindu-se și smulgîndu-și mănușile chirurgicale): S-a întîmplat un lucru grav, cu Patriciu. A dispărut din sala de operații. E fenomenal. Fenomenal. Cred că o să-l țin minte toată viața. Așa ceva nu mi s-a mai întîmplat! Cînd am intrat în sala de operație, masa era goală.

REPORTERUL: Dar e rănit. Am înțeles că e grav. Iar radiografiile...

PROFESORUL: N-am apucat să le văd pe cele noi... Dacă a plecat înseamnă că... E posibil să nu fi avut nimic grav. E posibil să fi suferit doar un șoc, în cădere... Și să-și fi revenit. Destul ca să ne pună pe toți în stare de alarmă!

TATA (uimit): Extraordinar, extraordinar... Băiatul ăsta e în stare să inducă în eroare pînă și moartea...

DAN: Dar poate să i se facă rău mai tîrziu... Pe drum.

PROFESORUL: Fiți liniștiți. Am anunțat deja Miliția.

REPORTERUL (aproape rîzînd): E teribil. Dar cum a fugit? Cum de nu l-a văzut nimeni?

PROFESORUL: Pe fereastră. E cald. Era deschisă. A ieșit în curtea spitalului, a sărit gardul... (Zimbînd.) Țasta are șapte vieți în el!

(Se stinge lumina, pe această conșter-nare generală. Scena se cufundă treptat în întuneric. Se aud din ce în ce mai insistente ecurile unor pași și zgomote evocînd o peșteră — picături de apă care cad, filfuii de aripi de păsări. Intră în scenă, îmbrățișați, Patriciu și Ioana. Ioana îl așază pe podea, îl ajută să-și desfacă cămașa. De sub cămașă se vede un bandaj lat, care-i înconjoară toracele. Patriciu dă semne că-l doare. În scena care urmează, Ioana îi desfășoară o parte din bandaj și-l înfășoară mai strîns.)

IOANA (dînd din cap): Ești formidabil! De ce trebuie să stai tu ascuns în peștera asta? (Grijulie.) Tetraciclina ai luat-o? (Patriciu se strîmbă de durere și pe urmă încuviințează.) Din patru în patru ore? Cu apă? (Patriciu încuviințează.) Oricum, va trebui să ieși, să mergem la un doctor, să-ți faci o radiografie... (Patriciu face semn că nu.) Să n-ai o fisură mai profundă! (Patriciu face semn că n-are.) Nu mi se pare normal să stai

- ascuns de atâtea zile și nopți în peștera asta.
- PATRICIU** (*ridicându-se*): Ba mi se pare foarte normal. Din moment ce lumea mă respinge, trăiesc cât mai departe de ea.
- IOANA** (*împingându-l înapoi, jos, pe podea*): Asta e lășitate! Vino acolo și bate-te cu toți, ca să le demonstrezi că ești mai tare! (*Îmbrățișându-l*.) Eu cred foarte mult, eu cred enorm în tine, Pat!
- PATRICIU** (*trist*): Hai să tăcem puțin, vrei? (*Se aud din nou zgomotele peșterii.*)
- IOANA** (*după un timp*): O să te îmbolnăvești, aici. (*Termină bandașul.*)
- PATRICIU** (*ridicându-se*): Eu? Mă simt atât de puternic, că trec și prin muntele ăsta, dacă vrei. (*Privind de jur împrejur.*) Aici a fost cindva o mină de aur... (*Arătînd.*) Astea sint galerii de pe vremea romanilor...
- IOANA** (*stringindu-l în brațe și lipindu-și capul de pieptul lui*): Mi-ești drag. Toți sint împotriva ta, și, cu toate astea, mi-ești drag...
- PATRICIU** (*mingiînd-o*): Ioana, tu crezi că sint un tip chiar „îrecuperabil”? Un om... chiar nebun... un „fluieră-vînt”... un...?
- IOANA**: Dacă ar fi așa, nu ne-am mai întîlni niciodată. (*Jignită.*) Ce prostie! Cum poți să crezi așa ceva despre tine?
- PATRICIU** (*îndurerat*): De ce se spune despre mine că sint un „pericol public”? Că sint o „lichea simpatică”, un „înger negru”, și așa mai departe? De ce e revoltată lumea asta împotriva mea? Cînd eu... eu... nu vreau altceva decît să mă simt un om liber?!
- IOANA**: Păi, nu ești? Nu ești tu cel mai liber dintre noi?
- PATRICIU**: O să rizi... Eu nu vreau să fiu liber ca să... ca să sfidez regulile de circulație, să „calc pe iarbă” în parc, să fac scandal noaptea, să joc poker pe bani... Nu. Eu vreau să fiu liber ca să umblu, să umblu pe jos, prin aer liber, pe toate drumurile... N-aș umbla din plictiseală, din viciu, din lipsă de caracter, ci din curiozitate. Vreau să văd, să cunosc, să trăiesc tot ce se întîmplă în jurul meu. E foarte greu. E chiar mai greu decît să muncești opt ore în subteran.
- IOANA** (*sinceră*): Și, atunci, de ce? De ce să faci asta? De ce să pleci, așa, hai-hui, de unul singur, în lume...?
- PATRICIU** (*enervat*): De ce?! De ce?! Întrebarea asta mă enervează. Oare, toate lucrurile de pe pămînt trebuie să aibă un scop precis? Oamenii, ca să fie frumoși, nu fac și lucruri gra-
- uite? (*Pauză, în care Patriciu revine la visurile lui.*) Dar, pentru asta, trebuie să renunț la foarte multe. Trebuie să renunț la mine... Și la tine. (*Ioana îl strînge puternic în brațe.*) Nu pot risca să te iau cu mine. E o viață cumplită. (*Izbucnind, iluminat.*) Vreau să mă încarc de viață! (*Revenind.*) Nu pot să-ți cer să vii cu mine.
- IOANA** (*stringindu-l în brațe*): Te înțeleg... Eu nu pot să... vagabondez. Nu pot, și gata.
- PATRICIU**: Și, apoi, ce scandal ar izbucni! Familia ta are o poziție atât de respectabilă în oraș, încît... mama ta m-a amenințat că mă dă pe mîna Milîției, fratele tău, că mă calcă cu mașina...
- IOANA** (*plecînd ochii*): Oh, dacă ai ști cît de mult îți urăsc pentru asta!
- PATRICIU**: Te iubesc, Ioana. Pe viața mea, că te iubesc. De sinucis, n-o să mă sinucid niciodată. Sint, totuși, un tip tonic, un optimist. Uneori îmi fac planuri de viitor. (*Pauză; atitudine gravă.*) Și, dacă totul nu e decît un vis? Dacă n-o să fac, pînă la urmă, nimic în viață? Mi-e groaznic de frică să nu mă ratez. Frica asta mă paralizază... (*Din nou către Ioana.*) De-aia trebuie să ne despărțim. Să ne despărțim... un timp. Tu ai de învățat. Eu am de trăit și de învățat. Să ne vedem peste cîțiva ani, poate, peste un an, la marginea orașului, și să vedem atunci ce-am făcut fiecare în viață...
- IOANA** (*îngrijorată*): Dar nu te pot lăsa așa... (*Plîngînd.*) Nu mă pot despărți de tine... Hai să ne întoarcem. Mi s-a făcut frig.
- PATRICIU** (*îmbrățișînd-o*): Trebuie. Trebuie să fim tari. Tari! Ai încredere în mine. Dă-mi mîna.
- IOANA** (*întinzîndu-i mîna*): Să fim tari! (*Izbucnind iar.*) Dar tu-i ceri omului să fie atât de tare încît să se sfîșie singur, să-și dea foc. (*Făcîndu-și curaj.*) Bine. Să fim tari. (*Își string mînile.*)
- PATRICIU**: Peste un an... un an! Timp în care ori am făcut gaură-n cer, ori m-am făcut praf și pulbere. Cale de mijloc nu există.
- (*Ioana și Patriciu se despart. Apoi se reîntorc unul spre celălalt și se îmbrățișează. E liniște. Nu se aud decît respirațiile lor și picăturile de apă care cad în peșteră. Amîndoi se cufundă în întuneric. Intră în scenă Reporterul. E derutat. De pretutindeni se aud pași.*)
- REPORTERUL** (*în mijlocul scenei*): Patriciu! (*Ascultă.*) Patriciu! (*Se aud țărăși pași și respirația agitată a unui*

om care fuge.) Patriciu! (Disperat.) Nu sint vinovat, crede-mă. N-am vrut! N-am vrut să-ți dau numele! A fost o eroare. Cineva... (Inecat de ciudă.) Un coleg m-a trădat! (Iarăși zgomote de pași.) Uite, am vorbit la editură, pentru cărțile tale de „călătorii imaginare” în jurul lumii! Dă-mi manuscrisele și, dacă sint bune, se publică. (Nici un răspuns.) Am vorbit și la Televiziune pentru tine. Ei au nevoie de oameni care cunosc foarte bine arta fotografică. Au nevoie de operatori de imagine. Mă auzi? Patriciu?! Răspunde! Patriciu! Patriciu! (Oftează, se lasă obosit pe podea și se adresează publicului.) Nu l-am mai găsit... A dispărut fără urmă. N-a lăsat în urma lui nici măcar un semn. De parcă n-ar fi existat. De parcă ar fi fost răpit de extraterestri. La facultate nu s-a mai prezentat, pe șantier nu l-am mai găsit, nici prin fabrici... nici în apele internaționale (zimbînd), vislind în barca lui de cauciuc armat cu fibre de sticlă... Nici pe la stațiile meteorologice... (Scoate din buzunar, cu grijă, un șervețel de hirtie.) Pe șervețelul ăsta, căzut sub masa unde era client de serviciu la „O mie de ani pace”, a scris, într-o zi, din glumă, un fel de, un fel de... o aiureală, un fel de testament: „Rog să fiu îngropat într-un sicriu de formă circulară și pe la colțuri prietenii să-mi pună cite o ceașcă de cafea cu zahărul separat. Pe piatra de mormînt să mi se sape următoarele cuvinte: „Aici zace un cetățean care nu a făcut nimic. Trecătorule, nu uita că, mai înainte de a-ți aprinde țigara, trebuie să-ți aprinzi chibritul!”

(Reporterul, privind spre public, ia o țigară din tabacheră, aprinde ostentativ chibritul, uitînd, pur și simplu, de el însuși, pînă cînd acesta îi arde degetele. Privește printre spectatori cu luare-aminte, în timp ce în spatele său reapar Tata și Mama, într-o scenă obișnuită de familie. Tata vrea să ridice jaluzelele. E dimineată. Se aud păsările cîntînd.)

MAMA: Nu! Nu! Nu ridica, te rog, jaluzelele. Mă obosește lumina.

TATA: Dar nu se poate, draga mea. Sint câteva săptămîni de cînd nu mai ieși din casă. Trebuie să facem lumină. Să deschidem larg toate ferestrele. Să respiri aer curat. (După o pauză.) Doctorul ți-a spus că trebuie să faci mișcare. În fiecare dimineată, fac 10—15 minute de gimnastică și mă simt alt om. Alt om!

MAMA (pe gînduri): Azi-noapte l-am visat din nou pe Pat. Eram tot în tren. Coborise să bea apă într-o gară mică... Trenul s-a pus în mișcare. Și el a început să alerge după tren... Și nu l-a mai ajuns. M-am speriat grozav. M-am sculat plîngînd. Pe unde-o fi acum? (Către Tata.)

TATA (oftînd): Într-o zi, o să ne pomnîm cu el că ne bate la ușă... dărimat, mort de oboseală, întrebînd din prag: „Mamă, n-ai ceva de mîncare? Mi-e foame de cîteva secole. Simt în mine o foame istorică!” (Surid amîndoi.)

MAMA: Am impresia că mă privește mereu de undeva, de aproape, cu ochii lui arși de febră... de undeva... (Pe gînduri.) Cînd mă gîndesc că și eu am visat, cînd eram tînără, să fac înconjurul lumii... Și n-am apucat.

TATA: Cine nu visează, la douăzeci, la douăzeci și ceva de ani, să facă ocolul Pămîntului? Într-un balon sau într-un submarin... (Zimbînd.) Ca și Căpitanul Nemo...

MAMA: Poate că, ocupați cu cei mari, care nu mai dau nici un telefon, care nu mai dau nici un semn de viață, ca și cum nici n-am exista... ocupați cu cei mai mari, nu ne-a mai rămas destulă dragoste și pentru el...

(Tata ridică jaluzelele și respiră adînc aer curat, de cîteva ori.)

TATA: Cel mai greu și mai greu lucru de pe pămînt e să trezești un om din propriul lui vis despre el însuși...

(Se aude o ușă trîntindu-se. Tata și Mama tresar.)

MAMA: Pat?! (Emoționată.) Tu ești, Patriciu? (Se aud pași care se apropie.) Pat, tu ești?

TATA: Patriciu!

(Se ridică amîndoi și ies, strigîndu-l prin fundul scenei.)

O VOCE: Lume, lume! Veniți să-l vedeți pe Patriciu Grigorescu!

A DOUA VOCE: Omul cel mai dur din lume!

A TREIA VOCE: Premiul Nobel pentru candoare și imaginație!

O VOCE: Inamicul public numărul unu al celor care se fac că plouă și merg mai departe.

A DOUA VOCE: Un erou al timpului nostru...

(Se aude cîntecul „Vinare de vînt” de Bob Dylan.)

C O R T I N A